

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

ROERMOND

NATUURLIJK

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Hoofdstuk 1: Een leefbare Aarde	6
1.1 Een betere wereld begint in Roermond	7
1.2 De klimaat- en natuurcrisis eerlijk en in samenhang oplossen	8
1.3 Klimaatrechtvaardigheid en energiearmoede	8
1.4 Besparen, besparen, besparen: minder energiegebruik de hoogste prioriteit	9
1.5 Natuurlijk duurzame energie opwekken	9
1.6 Goed voorbeeld doet goed volgen	10
Hoofdstuk 2: Dieren hebben het recht om te leven naar hun aard	12
2.1 Dieren in gemeentelijk beleid	13
2.2 Ook dieren willen prettig leven	14
2.3 In Roermond geen dierenindustrie	14
2.4 Respect en zorg voor vrije dieren	15
2.5 Zorg voor huisdieren	16
2.6 Geen vermaak ten koste van dieren	17
Hoofdstuk 3: Kies voor groen	19
3.1 Koester onze natuur!	20
3.2 Groen: met het oog op morgen	21
3.3 Een gifvrije gemeente	21
3.4 Biodiversiteit creëren door ecologisch te beheren	22
3.5 Water doet leven	23
3.6 Groen in de wijk	23
3.7 Bouw groene wijken, maar niet in het groen!	24
3.8 Vergroenen doen we samen	24
3.9 Een toekomstbestendig en groen landelijk gebied	25

Hoofdstuk 4: De economie in evenwicht **26**

4.1 Een economie voor iedereen	27
4.2 Stop de vervuiling!	27
4.3 Geen grondstof gaat verloren	28
4.4 Afval bestaat niet	28
4.5 Reclame	29
4.6 Festivals, evenementen en toerisme	29
4.7 Lokale economie versterken	30
4.8 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	31
4.9 Geen armoede in Roermond	31
4.10 Werk in goede en groene banen	32

Hoofdstuk 5: Een duurzaam dak boven je hoofd is een basisrecht **34**

5.1 Volkshuisvesting boven woningmarkt	35
5.2 Durf te kiezen in de schaarse ruimte	36
5.3 Klimaatpositief, circulair en natuurinclusief bouwen	37
5.4 Inclusief en toegankelijk wonen	38
5.5 Dak- en thuislozen	38

Hoofdstuk 6: Inclusief, rechtvaardig en solidair **40**

6.1 Iedereen is gelijkwaardig	41
6.2 Vluchtelingen zijn welkom!	42
6.3 Volwaardig meedoen voor iedereen	43

Hoofdstuk 7: Schoon onderweg **45**

7.1 Ruim baan voor voetgangers en fietsers	46
7.2 Goed en duurzaam openbaar vervoer	47
7.3 Minder auto's, meer ruimte	47
7.4 Schoon vervoer, gezonde lucht	48

Hoofdstuk 8: Gezond en veilig in Roermond **50**

8.1 Gezond begint bij schoon	51
8.2 Geestelijk gezond en wel	52
8.3 Bewegen is gezond	52
8.4 Gezond en duurzaam voedsel	53
8.5 Zorg op maat	53
8.6 Zorg en dieren	54
8.7 Drugs- en middelengebruik	55
8.8 Veiligheid	55
8.9 Demonstreren is een grondrecht	56

Hoofdstuk 9: Een leven lang ontplooiën **58**

9.1 Recht op goed onderwijs 59

9.2 Cultuur en erfgoed voor iedereen toegankelijk 60

Hoofdstuk 10: Samen, eerlijk en open **62**

10.1 Weerbare lokale democratie 63

10.2 Open bestuur 64

10.3 Privacy, data en digitale onafhankelijkheid 64

Inleiding

Prettig wonen. Schone lucht inademen. Jezelf kunnen zijn. Voor mij is dat heel natuurlijk - of beter gezegd: het zou natuurlijk moeten zijn. Ik wil het allerbeste voor Roermond en al haar inwoners, mens én dier. Laat me u meenemen in ons programma.

De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken. En dat is hard nodig! Wij willen klimaatverandering tegengaan, de natuur weer laten groeien en bloeien, en zorgen dat iedereen goed kan leven – in de stad, in de wijken en in alle dorpen en kernen. Zodat ook de generaties na ons hier kunnen ademen, wandelen en leven.

De Partij voor de Dieren is de enige partij die welzijn boven welvaart plaatst. Iedereen verdient een fijne woning, gezond voedsel en een gezonde leefomgeving. We komen op voor datgene dat niet voor zichzelf kan opkomen: de natuur, de dieren en alle mensen die het nodig hebben.

2026 wordt een bijzonder jaar: voor het eerst doet de Partij voor de Dieren mee aan de gemeenteraadsverkiezingen in Roermond. Dat is belangrijk, want de stem van dieren, natuur en klimaat ontbreekt nu nog aan de lokale bestuurstafel - terwijl juist hier beslissingen worden genomen over groen, water, mobiliteit en leefbaarheid.

Ons programma biedt houvast en hoop. Voor iedereen die voelt dat het anders moet – en weet dat het kán. Wij staan voor solidariteit, rechtvaardigheid en compassie. Wij zijn er voor alles wat leeft.

Onze speerpunten in Roermond;

- Roermond krijgt een volwaardige Dierenwelzijnsnota - een plan om alle dieren beter te beschermen
- We beschermen onze bomen - kappen alleen als het echt niet anders kan
- Slim en natuurvriendelijk omgaan met verlichting - licht uit waar het kan
- Leegstaande panden benutten voor wonen en maatschappelijke functies
- Steun voor duurzame ondernemers van hier - geen verdere uitbreiding van het Outlet
- Meer elektrisch deelvervoer in Roermond
- De Groene Transformator blijft hét duurzaamheidscentrum van Roermond
- Gezonde, plantaardige voeding voor iedereen
- Samen naar een klimaatneutraal Roermond – met een burgerberaad
- Een inclusieve stad waar iedereen erbij hoort - geen plek voor discriminatie

Het is tijd dat Roermond voor iedereen weer een prettige plek wordt om te leven.

En als u mij vraagt of wij de oplossingen hebben, kan ik eigenlijk maar één ding zeggen: **Natuurlijk.**

Maurice Timmermans

lijsttrekker Partij voor de Dieren Roermond

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die alles biedt wat het leven voor alle aardbewoners mooi maakt. Maar door toedoen van de mens warmt de Aarde nog sneller op dan we al dachten.

Alles wijst erop dat we de opwarming van 1,5 graad al gepasseerd zijn. Door de uitstoot van broeikasgassen, de vernietiging van de natuur en het gebruik van gif maakt de mensheid de Aarde in rap tempo onleefbaar voor mens en dier. We kunnen het tij keren als we nú andere keuzes maken om de klimaatcrisis en de natuurcrisis het hoofd te bieden. Uiteraard doen we dit op een rechtvaardige manier.

De Partij voor de Dieren zet alles op alles om onze planeet leefbaar te houden.

1.1 Een betere wereld begint in Roermond

De beste plek om de wereld te verbeteren is dicht bij huis, in onze eigen gemeente. Roermond kan en moet zelf veel doen, maar kan het niet alleen. De gemeente moet zich stevig gaan verzetten tegen de grove nalatigheid van de Rijksoverheid, en druk op haar uitoefenen om klimaatverandering, milieuvervuiling en het verlies van biodiversiteit echt aan te pakken. Roermond eist daarbij maximale ondersteuning van de landelijke overheid. Tegelijkertijd nemen we lokaal de nodige maatregelen.

- Roermond roept de klimaat- en biodiversiteitscrisis uit. Er komt een ambitieus klimaatplan met bijbehorend budget. Er komen concrete, afrekenbare tussendoelen en we stellen snel bij als die doelen niet gehaald dreigen te worden. Ook wordt er een herstelplan voor de biodiversiteit opgesteld.
- Door nalatigheid van (lokale) overheden wordt het steeds lastiger om onze klimaatdoelen op tijd te halen. De noodzaak is er echter niet minder om en de tijd dringt. De gevolgen van klimaatverandering zijn lokaal steeds meer zichtbaar.

Het beste moment om klimaatdoelen te halen was gisteren. Daarom moet het ambtelijk apparaat Roermond zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn, 2030 blijft voor ons het uitgangspunt.

- Wij vinden dat de portefeuille Klimaat moet worden uitgebreid met biodiversiteit, en dat deze een centrale plek verdient in het college.
- Al het beleid wordt getoetst op duurzaamheid in een duurzaamheidsparagraaf, waarin de gevolgen voor dieren, natuur, milieu en klimaat worden beschreven.
- De gemeente heeft deskundige werknemers in dienst op het gebied van klimaat, biodiversiteit, dierenwelzijn, milieu, natuur en maatschappelijk verantwoord inkopen. De kennis hierover wordt actief gedeeld met partners en netwerken van de gemeente.
- Roermond eist scherpere wettelijke maatregelen van het Rijk, waaronder strengere uitstooteisen voor bedrijven. Gemeenten moeten meer mogelijkheden krijgen om vervuilende bedrijven aan te pakken en te weren.
- De Groene Transformator blijft ons expertisecentrum Biodiversiteit en Duurzaamheid waar inwoners en bedrijven gratis en onafhankelijk advies kunnen vragen.

- Iedere wijk en dorp heeft een eigen karakter en specifieke uitdagingen. Daarom maakt de gemeente in samenwerking met inwoners en relevante partners per wijk een concreet transitieplan.
- De transitie naar een klimaatneutraal Roermond geven we samen vorm. De gemeente stelt een burgerberaad in, geloot en representatief voor inwoners van de gemeente, waarbij inwoners, met ondersteuning van experts en creatievelingen, het gemeentebestuur adviseren over oplossingen om klimaatneutraal te worden.

1.2 De klimaat- en natuurcrisis eerlijk en in samenhang oplossen

Pas als we durven te denken vanuit het meest kwetsbare – dieren, natuur en milieu – zullen we in staat zijn om de noodzakelijke veranderingen door te voeren die het mogelijk maken om te blijven leven op deze prachtige planeet. De belangrijkste maatregel om de crises te keren is het verkleinen van onze impact op de planeet. Dit vraagt om een samenhangende en rechtvaardige aanpak: één waarbij klimaatplannen gecombineerd worden met maatregelen voor behoud en herstel van natuur en biodiversiteit. Dat doen we samen met inwoners, organisaties en ondernemers. Zo kunnen we genieten van meer natuur, een fijnere en schonere woonomgeving, en minder uitstoot van verkeer en landbouw. Samen kiezen we voor een groene en sociale toekomst, voor iedereen.

- De gemeente beschermt bestaande bomen en plant daarnaast extra bomen om langdurig CO₂ op te vangen.
- Een initiatief zoals het wandelend bos in Roermond is een speelse en aantrekkelijke toevoeging aan het stadsbeeld. De ecologische waarde ervan is echter beperkt, en het vormt geen volwaardig alternatief voor de structurele en duurzame vergroening van de stad.
- De stem van omwonenden en de belangen van natuur, dieren, biodiversiteit en het klimaat worden stevig verankerd in de participatieprocessen bij nieuwe ontwikkelingen.

- Voor alle bouw- en klimaatplannen wordt zo vroeg mogelijk in het proces een natuurtoets uitgevoerd om kansen te benutten en bedreigingen voor aanwezige planten en dieren te voorkomen.
- De kunstmatige (ondergrondse) opslag van CO₂ is geen duurzame oplossing en vertraagt het daadwerkelijk verminderen van CO₂-uitstoot. Daarom werkt de gemeente hier niet aan mee.
- De Omgevingswet biedt onvoldoende waarborgen voor onder andere dieren, klimaat, milieu, gezondheid en natuur. Daarom krijgen in zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan dierenrechten, het klimaat, de natuur en de biodiversiteit de hoogste prioriteit.
- Ook pleiten we bij het waterschap en grondeigenaren voor hogere waterstanden in veengebieden, zodat er geen broeikasgassen vrijkomen en optimale omstandigheden voor weidevogels worden gecreëerd.

1.3 Klimaatrechtvaardigheid en energiearmoede

De energietransitie en verduurzaming moeten voor iedereen betaalbaar zijn. De lusten en de lasten van de energietransitie gaan we eerlijk verdelen: de grootste vervuilers dragen de zwaarste lasten en de lagere inkomens krijgen de nodige ondersteuning. Inwoners die samen met hun buurt duurzame energie willen opwekken worden ondersteund. En natuurlijk profiteren inwoners mee van de opwek van duurzame energie en zijn ze een belangrijke gesprekspartner in de planvorming.

- Veel inwoners leven nog steeds in energiearmoede. Door hoge energiekosten en een laag inkomen hebben veel mensen geen geld om energie-maatregelen te kunnen nemen, zowel in de sociale huur- als vrije sector. Deze inwoners krijgen ondersteuning van de gemeente.
- Huurders worden geholpen hun huizen te verduurzamen door ondersteuning bij het nemen van kleine maatregelen en bij het gebruik van het initiatiefrecht.

- Alle sociale huurwoningen worden goed geïsoleerd en verduurzaamd. Indien nodig krijgen de woningcorporaties daarvoor middelen en bindende doelen voorgeschreven vanuit de gemeente.
- Roermond sluit zich aan bij de lobby om de tarieven voor stadswarmte los te koppelen van de gasprijs.
- Roermond betreft alle groepen uit de samenleving in het participatieproces van de energietransitie.
- De vervuiler betaalt; minder afval betekent minder kosten. De inwoners van Roermond worden geholpen om hierin de juiste stappen te zetten.
- De gemeente stimuleert bewonersinitiatieven voor het duurzaam opwekken van energie en zorgt voor ondersteunend en eerlijk beleid.

1.4 Besparen, besparen, besparen: minder energiegebruik de hoogste prioriteit

Wat je niet gebruikt, hoef je ook niet op te wekken. Daarom begint het duurzaamheidsbeleid van Roermond bij energiebesparing. Naast technische aanpassingen, zoals betere isolatie, warmtepompen en ledverlichting, kiezen we ervoor om bepaalde dingen niet of minder te gaan doen.

- In 2030 gebruiken huishoudens, bedrijven en organisaties in Roermond ten minste 65% minder energie dan in peiljaar 1990. De gemeente stelt hiertoe een ambitieus Actieplan Besparen op met controleerbare tussendoelen waarop kan worden bijgestuurd.
- Alle gebouwen worden goed geïsoleerd. De gemeente zet in op voorlichting over en financiële ondersteuning van natuurinclusieve woningisolatie. Er komt meer voorlichting over het koelen van woningen en kantoren door middel van groene daken, groene gevels en zonwering. De gemeente maakt hier subsidie voor vrij.
- Roermond pakt samen met lokale ondernemers energieverstopping aan, zoals lichtvervuiling, terrasverwarming en open winkeldeuren. Duurzame alternatieven worden gepromoot.
- Om de energiebesparingsplicht te handhaven, gaat de gemeente strenger optreden tegen bedrijven die veel energie nodig hebben, zoals datacenters.
- De gemeente wijst maatschappelijke instellingen

op de energiebesparingsplicht en ondersteunt hen waar nodig.

- Met vastgoedeigenaren en projectontwikkelaars maken we stevige afspraken die verder gaan dan de geldende wettelijke verplichtingen. Bedrijven die meer willen doen dan de wettelijke verplichtingen kunnen op steun van de gemeente rekenen.

1.5 Natuurlijk duurzame energie opwekken

Onze energie gaan we duurzaam opwekken, dicht bij huis en met respect voor mens, dier en natuur en zo veel mogelijk samen. Omdat ruimte schaars is en we rekening houden met dieren, natuur en mensen is de opwekking van energie op bepaalde plekken ongewenst. Daarnaast is de capaciteit op het stroomnet beperkt. Wij zetten vol in op fossielvrije energie uit zon en wind, daar waar het kan. Wij hanteren strikte eisen voor duurzaamheid en veiligheid om te bepalen welke vormen van energie-opwek duurzaam en veilig zijn en welke niet.

- Zonnepanelen en groen worden de norm op daken, gevels, geluidswallen en boven parkeerplaatsen.
- De aanvraagprocedure voor zonnepanelen op erfgoed en monumenten wordt vereenvoudigd.
- Er komen geen zonneparken in de natuur. Voor de aanleg van zonnepanelen wordt gebruikgemaakt van een zonneladder, die de volgorde bepaalt van aanleg. Landbouwgrond is niet bedoeld voor zonnevelden, maar voor plantaardige voedselproductie en natuurontwikkeling.
- Alle nieuwe panden worden energiepositief.
- Er wordt niet geïnvesteerd in warmte- en/of koudnetten die gevoed worden door restwarmte uit de fossiele industrie, bio-industrie of biomassacentrales. Vanzelfsprekend zijn wij tegen de voorgenomen uitbreiding van bedrijvenpark Zevenellen. Mestvergisting is niet duurzaam.
- Roermond stimuleert windenergie op locaties waar mensen, dieren en natuur er geen of weinig hinder van ondervinden, bijvoorbeeld langs snelwegen en op industrieterreinen. Er komen geen windturbines in natuurgebieden en in gebieden met kwetsbare vogel- of vleermuispopulaties.

- Windturbines worden aangelegd met alle mogelijke en voor de locatie relevante maatregelen om slachtoffers onder vogels en vleermuizen zo veel mogelijk te voorkomen, zoals een stilstandvoorziening en een zwarte wijk.
- Het verstoken van bomen is géén oplossing voor het energievraagstuk. Kostbare natuur kappen om te verbranden is niet duurzaam. We staan de verbranding van hout voor warmte en elektriciteit niet toe.
- Roermond is tegen kernenergie.
- Netcongestie is een grote uitdaging. Roermond draagt bij aan het verzwaren van het net en spaart het groen bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsstations en transformatorhuisjes.
- Er is grote behoefte aan praktisch geschoolde professionals om de energietransitie mogelijk te maken. Roermond blijft samenwerken met mbo scholen om scholingstrajecten te promoten en zonodig te ontwerpen.

1.6 Goed voorbeeld doet goed volgen

Roermond laat zelf zien hoe je duurzaam wordt. Door voorop te lopen inspireert de gemeente inwoners en bedrijven.

- Roermond bouwt de (financiële) banden met fossiele bedrijven af en spoort andere organisaties aan om hetzelfde te doen.
- De gemeente wordt fossielvrij en verzet zich tegen fossiele brandstoffen in de gemeente.
- Elk jaar verkleint de gemeente haar ecologische voetafdruk. Zij gaat onder andere fors minder energie gebruiken, erkent het belang van de eiwittransitie en promoot plantaardig voedsel.
- Bij de aanbesteding en inkoop van producten en diensten en bij het verlenen van subsidies stimuleren wij de circulaire en lokale economie, met aandacht voor dierenwelzijn en biodiversiteit. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd.
- Wij houden vast aan de ambitie om alle gemeentelijke gebouwen in 2030 klimaatneutraal, natuurinclusief en fossielvrij te maken.
- Medewerkers van de gemeente, inclusief de raad en het college, worden gestimuleerd om duurzaam te reizen of thuis te werken.
- De gemeente is transparant over de CO₂-uitstoot en -besparing van de eigen gemeentelijke organisatie en van het geheel van huishoudens, bedrijven en organisaties op haar grondgebied. Ze rapporteert de vooruitgang jaarlijks in een duidelijke en openbare CO₂-boekhouding.
- De gemeente gaat investeren in een gemeentelijk klimaatfonds.

Meer weten?

- <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2811131>
- https://parlementenwetenschap.nl/wp-content/uploads/2021/09/210819_Samenvatting_wetenschapstoets_klimaatbeleid.pdf
- <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/resources/spm-headline-statements>
- <https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/hoe-dicht-zitten-we-al-bij-1-5-graden-opwarming>
- <https://www.movisie.nl/sociale-energietransitie-klimaatrechtvaardigheid>
- <https://centerclimatejustice.universityofcalifornia.edu/what-is-climate-justice/>
- <https://gofossilfree.org/nl/>
- <https://www.tudelft.nl/stories/articles/energyhubs>

2

DIEREN HEBBEN HET RECHT OM TE LEVEN NAAR HUN AARD

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Roermond wonen meer dieren dan mensen, maar toch krijgen ze veel te weinig aandacht in gemeentelijke plannen of beleid.

De Partij voor de Dieren wil dat dieren hier een fijne plek hebben om te leven en hun natuurlijke gedrag kunnen uitoefenen, of dat nu in vrijheid is, bij mensen thuis of in gevangenschap. Want dieren hebben net als mensen een eigen waarde en bijbehorende rechten.

2.1 Dieren in gemeentelijk beleid

In gemeentelijk beleid worden dieren vaak vergeten. Mensen denken te vaak aan hun eigen belangen op korte termijn en staan niet altijd stil bij de gevolgen van hun keuzes voor dieren. Ook in beleidsplannen zien we dat. Belangen van dieren worden niet goed meegewogen in beslissingen van de gemeente. Roermond moet juist een voortrekkersrol spelen bij de bewustwording over en gedragsverandering in de omgang met dieren.

- De gemeente stelt een volwaardige Dierenwelzijnsnota op. Daarin wordt vastgelegd hoe dieren in Roermond beter worden beschermd – zowel huisdieren, landbouw-huisdieren als wilde dieren. De nota beschrijft de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor dierenwelzijn, met duidelijke doelen, handhaving en samenwerking met lokale organisaties.
- Wij willen dat er binnen het college van B&W expliciete aandacht komt voor dierenrechten en dierenwelzijn.
- Roermond zorgt voor een vooruitstrevend dierenbeleid dat de intrinsieke waarde van dieren als uitgangspunt neemt en het gebruik van dieren ten behoeve van commercieel gewin en/of vermaak van de mens tegengaat. Dit wordt vastgelegd in een Nota Dieren waarbij jaarlijks over de voortgang wordt gerapporteerd en die jaarlijks wordt geactualiseerd. Voor de uitvoering van dit beleid stelt de gemeente toereikend budget en menskracht beschikbaar.
- Dierenrechten en dierenwelzijn worden standaardonderdelen op alle beleidsterreinen: van bouwplannen tot zorg en van financiën tot onderwijs.
- De gemeente consulteert bij vragen of problemen rond dierenrechten altijd ten minste één maar het liefst meerdere dierenrechtenorganisaties en/of dierenwelzijnsorganisaties.
- Roermond geeft het goede voorbeeld door in de eigen organisatie te kiezen voor plantaardige en dierproefvrije producten.
- Dierenhulporganisaties, zoals stichting Katimo, doen onmisbaar werk en de gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor in vrijheid levende dieren. Roermond zorgt voor een ruimhartig en toereikend budget voor het vervoer, de verzorging en de opvang van zwerfdieren en in vrijheid levende dieren die ziek of gewond zijn.

2.2 Ook dieren willen prettig leven

Roermond is medeverantwoordelijk voor de bescherming van alle dieren binnen de gemeentegrenzen: denk aan onder meer huisdieren, landbouwdieren en in vrijheid levende dieren. De opvang van zwerfdieren is bovendien een wettelijke taak van de gemeente. Zoals mensen graag in veiligheid willen leven, willen dieren dat ook.

- Handhaving op dierenwelzijn en de signalering van dierenmishandeling en -verwaarlozing worden verbeterd. Dit doen we onder andere door het stimuleren van een goede samenwerking tussen gemeentelijke toezichthouders, NVWA, hulpverleners, dierenartsen, de dierenambulance, de politie, de omgevingsdienst en de brandweer.
- Toezicht, handhaving en vervolging bij dierenrechten-, natuur- en milieuzaken staan standaard op de agenda in het driehoeksoverleg tussen de burgemeester, het Openbaar Ministerie en de politie.
- Roermond streeft naar een diervriendelijke aanpak en verkent samen met de politie alternatieven voor de inzet van politiepaarden en -honden.
- Veiligheid van mens en dier staat onder druk door de klimaatcrisis; denk aan de recentelijke overstroming van de Maas, Roer en Hambeek in 2021. Roermond speelt in op deze risico's en maakt daarnaast veiligheidsprotocollen en hitteplannen voor mens en dier.
- Het redden van dieren krijgt een vaste plaats in draaiboeken van hulpdiensten en in rampenplannen. Professionele dierenhulpverleners worden hier structureel bij betrokken.
- Er komt een hitteplan voor gehouden dieren met maatregelen om hittestress te voorkomen, zoals het plaatsen van schuilgelegenheden. In geval van nood, zoals bij wateroverlast, worden zowel mensen als dieren geëvacueerd. Gezelschapsdieren mogen mee naar de opvanglocatie.

2.3 In Roermond geen dierenindustrie

Het fokken, gebruiken en doden van dieren in de veehouderij is onethisch en onhoudbaar. Er worden zo ontzettend veel dieren gehouden voor vlees, vis, zuivel en eieren dat geen milieu-, natuur- of dierenwelzijnsmaatregel is opgewassen tegen alle problemen die dit met zich meebrengt.

De Partij voor de Dieren wil dat dieren bevrijd worden uit de voedselketen. Zolang dat nog niet het geval is, moet hun leed zo veel mogelijk beperkt worden. Daarom moet er zo snel mogelijk een einde komen aan de vee-industrie. Hoewel de meeste bevoegdheden bij Rijk en provincies liggen, kan Roermond gelukkig wel wat doen. Waar de vee-industrie stopt, kan een nieuwe bestemming komen, zoals natuur, wonen en/of natuurinclusieve landbouw.

- Roermond werkt naar een duidelijke visie op landbouw, met als belangrijke doelen minder veehouderij en omschakeling naar plantaardige en natuurinclusieve akkerbouw om mensen mee te voeden.
- De gemeente bevordert dat dieren hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen, onder andere door vrije uitloop naar buiten. Schuilmogelijkheden tegen weersomstandigheden worden verplicht.
- De gemeente pleit in regionaal verband voor de afbouw, en tegen de vestiging of uitbreiding van vee-bedrijven in naburige gemeenten.
- In Roermond komen geen vis- en insectenkwekerijen. Ook voor zogenaamde visvijvers is geen plek.
- Mestverwerkingsinstallaties worden niet toegestaan, omdat deze dure installaties de noodzaak tot het houden van veel dieren in stand houden en ook lang niet zo duurzaam zijn als men beweert.
- Roermond stelt strikte dierenwelzijnseisen aan organisaties die schapen, geiten, runderen en andere dieren inzetten voor begrazing en gaat geen nieuwe samenwerking hiertoe aan waar dieren geen natuurlijk (trek)gedrag kunnen vertonen.
- Op pachtgronden is geen ruimte voor veehouderij en de gemeente neemt dit in nieuwe contracten als voorwaarde op.

2.4 Respect en zorg voor vrije dieren

Roermond heeft niet alleen menselijke inwoners, maar ook dierlijke inwoners die in vrijheid leven. Ook voor hen is de gemeente verantwoordelijk. Toch wordt hun leefgebied ingeperkt en worden ze verjaagd of bejaagd. Jagers en hengelaars verstoren het evenwicht in de natuur en veroorzaken dierenleed. De Partij voor de Dieren wil dat dieren die in vrijheid leven met rust gelaten worden.

- Roermond verbiedt de jacht op grond in gemeentelijk bezit en ontmoedigt jacht binnen het gehele grondgebied van de gemeente. Om illegale jacht en stroperij aan te pakken worden de regels streng gehandhaafd.
- De gemeente gaat onderbouwd in bezwaar en desnoods in beroep tegen faunabeheerplannen die jacht op gemeentelijk grondgebied toelaten.
- Hengelen wordt verboden in gemeentelijke wateren. Zolang er nog wel gehengeld wordt, komen er hengelvrije gebieden en heeft het welzijn van vissen bij alle hengelaars prominente aandacht. Zo komt er een verbod op weerhaken, vislood en leefnetten en mogen hengelaars nog maar één hengel per persoon gebruiken.
- Wolven vormen een verrijking van de natuur in Nederland en dragen bij aan een grotere biodiversiteit. Afschieten of de inzet van paintballgeweren is geen optie. De gemeente is verantwoordelijk voor goede voorlichting over het belang van de wolf.
- Schapenhouders en boeren krijgen voorlichting over het beschermen van hun dieren. De gemeente ziet met provincie en NVWA toe op deugdelijke bescherming voor schapen. Voor preventie is subsidie beschikbaar.
- Roermond geeft voorlichting over de waarde van in vrijheid levende dieren en over hun natuurlijke gedrag.
- De gemeente draagt bij aan het verbinden en uitbreiden van leefgebieden van in vrijheid levende dieren.
- Bij ingrepen van de openbare ruimte dient de biodiversiteit versterkt te worden: meer groen, insectenhôtels, watervoorzieningen

en nestgelegenheden en -kasten voor vogels en vleermuizen. Straten, putten en duikers worden amfibievriendelijk ingericht.

- De gemeente handhaaft een biodiversiteitsmaatbeleid en plant voldoende inheemse voedsel- en waardplanten aan.
- Werkzaamheden in het groen, zoals maaien, kappen, snoeien, rietsnijden en het uitbaggeren van sloten vinden alleen plaats wanneer dieren niet verstoord of gedood worden en in geen geval tijdens de broed-, paar- en zoogtijd of tijdens de winterrust van dieren. Roermond houdt zich hierbij aan de Flora- en Faunawet.
- Oevers worden natuurlijk aangelegd. Als dat niet mogelijk is worden bij kades en oevers voorzieningen getroffen zodat te water geraakte dieren een kans hebben om aan de kant te komen, zoals trapjes, vlonders of touwen.
- Waar mogelijk accepteren we de overlast die mensen ervaren van dieren. In een bosgebied of park is het bijvoorbeeld vaak mogelijk een wespennest te vermijden en daarom laten we deze dan ongemoeid. Als het wespennest niet veilig kan blijven zitten, wordt het op een diervriendelijke manier verplaatst.
- De gemeente Roermond zet in op het voorkómen van ervaren overlast door dieren. Daarom komen er bijvoorbeeld nestkasten en gevarieerd groen om de natuurlijke vijanden van onder meer de eikenprocessierups aan te trekken en komt er een voederverbod in de openbare ruimte.
- Omdat afval dieren aantrekt, worden zwerfafval en bijplaatsingen actief bestreden, om populaties muizen en ratten klein te houden. De gemeente zet in op preventie. Klemmen, vallen en andere vang- of dodingsmethoden worden niet langer gebruikt.
- Stadsduiven zijn dieren die hulp nodig kunnen hebben. Roermond doodt geen duiven, maar zorgt voor ze, onder meer door stringfoot, of draadvoet te voorkomen en duiventillen te plaatsen.
- Roermond gebruikt geen gif en bestrijdingsmiddelen en ontmoedigt gebruik ervan door bedrijven en inwoners. Ook het gebruik van nematoden en bacteriepreparaten wordt ontmoedigd.

- Roermond heeft een aanpak voor de preventie van dierziekten. Ze werkt samen met andere overheden en deskundigen om de verspreiding van dierziekten te voorkomen en past het voorzorgsbeginsel toe.
- Roermond is uiterst terughoudend in het verlichten van parken en natuurgebieden en bij het aan laten van verlichting in en aan gebouwen. Donkerte is een groot goed. De openbare ruimte kan vaak met veel minder verlichting af.
- Indien verlichting echt noodzakelijk is, kiest Roermond voor de optie die het minst storend is voor vleermuizen, vogels en insecten en voor de rust in natuurgebieden. Groen en water worden niet direct aangelicht en lampen stralen geen licht naar boven uit.

2.5 Zorg voor huisdieren

In bijna de helft van de huishoudens woont minstens één gezelschapsdier. Velen ontvangen liefdevolle verzorging, maar soms ontbreekt het mensen aan kennis over goede huisvesting of het natuurlijke gedrag van hun huisdieren. Tevens kunnen inwoners in financiële problemen raken waardoor zij minder goed in staat zijn om voor hun gezelschapsdier te zorgen. Ook beginnen mensen te vaak aan huisdieren zonder er goed over na te denken. De Partij voor de Dieren vindt dat Roermond een gedegen huisdierenbeleid moet voeren.

- Roermond geeft duidelijke informatie over het in huis nemen, omgang, verzorging en huisvesting van huisdieren. Dit gebeurt bijvoorbeeld via de gemeentelijke website, in buurthuizen en via voorlichtingsprogramma's op scholen. De gemeente wijst ook op de voorkeursoptie van adopteren uit een asiel.
 - Roermond moedigt dierenwinkels en tuincentra aan om te stoppen met de verkoop van dieren. Klanten worden doorverwezen naar een opvangcentrum in de buurt om een dier te adopteren.
 - De gemeente ziet streng toe op het al verboden dumpen van dieren zoals kippen, konijnen en schildpadden. Bijvoorbeeld door het plaatsen van borden op en rond de plekken waar dit gebeurt.
- Ook communiceert de gemeente via eigen kanalen waar dieren naartoe gebracht kunnen worden, mocht dat nodig zijn.
- Roermond zorgt voor gedumpte dieren en werkt samen met dierenopvangcentra aan herplaatsing.
 - Roermond ondersteunt mensen met een krappe beurs met een tegemoetkoming bij noodzakelijke dierenartskosten, waaronder castratie en chippen. Ook steunt de gemeente initiatieven als een dierenvoedselbank en een huisdierenopvang voor mensen die tijdelijk niet voor hun huisdier kunnen zorgen.
 - Zodra dit wettelijk mogelijk is, komt er een chipplicht voor katten. Roermond ondersteunt projecten waarbij verwilderde katten worden gecastreerd of gesteriliseerd.
 - De gemeente geeft in samenwerking met dierenartsen voorlichting aan inwoners over het gebruik van antivlooiengif voor huisdieren. Antivlooiengif heeft grote gevolgen voor de lokale biodiversiteit, bijvoorbeeld doordat vogeljongen sterven omdat nesten worden gebouwd met plukken vacht van huisdieren.
 - Er komen voldoende veilige uitlaatplekken en losloopgebieden voor honden. Bij het aanwijzen van locaties wordt rekening gehouden met de natuurwaarden van het gebied. Waar honden een gevaar vormen voor het welzijn van in vrijheid levende dieren worden geen loslooplekken toegestaan.
 - De hondenbelasting wordt niet opnieuw ingevoerd.
 - Roermond is uiterst alert op signalen van mogelijke malafide puppyhandelaren of broedfokkers en komt in actie tegen dit soort praktijken.
 - De gemeente neemt in het omgevingsplan op dat zij geen nieuw te vestigen bedrijfsmatige fokkers van huisdieren toestaat. Dierenopvang wordt, binnen de kaders voor bedrijfsmatig dieren houden, wel toegestaan.
 - Roermond werkt samen met organisaties zoals Mendoo om ervoor te zorgen dat mensen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld hun dier mee kunnen nemen naar een opvang óf tijdelijk kunnen laten onderbrengen bij een gastgezin.

2.6 Geen vermaak ten koste van dieren

Dieren zijn levende wezens, geen hebbelingen of productiemiddelen. De Partij voor de Dieren wil dat er een einde komt aan het gebruik en doden van dieren omwille van vermaak, traditie of mode.

- Roermond faciliteert, subsidieert en organiseert geen activiteiten met levende dieren.
- Evenementen waarbij dieren worden verkocht of tentoongesteld, zoals paardenmarkten, circussen en (roof)vogelshows, worden verboden zodra dit wettelijk mogelijk is. Tot die tijd voert Roermond een ontmoedigingsbeleid met een vergunningsplicht.
- Op markten, beurzen en evenementen worden geen levende dieren verkocht.
- Het gemeentebestuur roept ondernemers op te stoppen met de verkoop van bont, angora- en merinowol, kasjmier (geitenvacht), dons, zijde, kangoeroeleer en dergelijke.
- Roermond informeert kinderboerderijen en dierenweides over de verantwoordelijkheden die horen bij de adoptie of het in huis nemen van een gezelschapsdier. Zij richten zich ook op voorlichting en educatie over het natuurlijke gedrag van de dieren die daar leven en over de manier waarop dierlijke eiwitten worden geproduceerd.

- Kinderboerderijen stoppen met fokken en slachten en nemen alleen nieuwe dieren als zij opvang nodig hebben. Bestaande kinderboerderijen moeten gericht zijn op opvang en voorlichting/educatie, niet op vermaak.
- Roermond faseert hertenkampen uit, omdat herten op deze plekken hun natuurlijk gedrag niet kunnen vertonen, zonder dieren hierbij te doden. In bestaande hertenkampen staat het welzijn van de herten voorop.
- Een dier is geen attractie.
- Dieronvriendelijk vermaak zoals het NK schapenscheren wordt verboden.

Meer weten?

- <https://www.theguardian.com/world/2023/may/21/philosopher-peter-singer-theres-no-reason-to-say-humans-have-more-worth-or-moral-status-than-animals>
- <https://www.amnesty.nl/encyclopedie/dierenrechten-en-mensenrechten>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering/gevolgen-klimaatverandering>
- <https://www.dierenbescherming.nl/werkzaamheden/dierenbeleid-beinvloeden/dossiers/wolven>
- https://www.kad.nl/assets/uploads/2024/12/Bouwstenen-preventie-in-de-gemeente-versie-2.0_2024-06-06.pdf
- <https://www.stringfootpigeon.com/>
- <https://www.vlinderstichting.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/195-gemeenten-gebruiken-schadelijke-bestrijdingsmiddelen-tegen-eikenprocessierups>
- <https://www.rivm.nl/ziek-door-dier/besmettingsroutes/huisdieren>
- <https://www.dierenbescherming.nl/actueel/chipplicht-voor-huiskatten-in-2026>
- <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/anti-vlooiengif-schadelijk-voor-vogels>
- <https://www.diervriendelijkenkinderboerderijen.nl/kinderboerderijenbesluit/>

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang; de natuur kan zonder ons, maar wij kunnen niet zonder de natuur. Bebouwing, wegen, recreatie en andere belangen van de mens nemen heel veel ruimte in. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, bomen en planten. De groene omgeving in en om Roermond houdt onze omgeving voor iedereen leefbaar; ze houdt water vast, gaat hittestress tegen en zuivert de lucht. Wij gaan radicaal vergroenen.

Een groen Roermond is de beste garantie voor een gezond en gelukkig leven.

3.1 Koester onze natuur!

De Partij voor de Dieren wil meer ruimte voor natuur en biodiversiteit. De natuur en het klimaat, de basis van ons bestaan, zijn kwetsbaar. De toekomst van onze Aarde staat op het spel. We kunnen niet zonder de natuur en daarom nemen we als gemeente maatregelen om onze natuur te beschermen.

- We zorgen voor meer natuur in en om Roermond. Verbindingen tussen groene gebieden binnen het woongebied en het groene buitengebied worden aangelegd, versterkt en beschermd. Zo wordt de natuur robuust en kunnen kwetsbare ecosystemen zich herstellen.
- Bescherming van bestaande natuurwaarden is noodzakelijk om Roermond ecologisch waardevol te houden. In natuurgebieden staat de natuur op de eerste plaats en kan de natuur haar gang gaan. Bebouwing wordt niet toegestaan in natuurgebieden.
- De gemeente komt met een natuurverordening. Daarin worden ecologische 'hotspots' benoemd die worden beschermd bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Roermond stelt een ecologische groen-blauwe hoofdstructuur vast. Deze wordt vastgelegd en beschermd in gemeentelijk beleid.
- De natuur verdient een stem en een eigen plek aan de onderhandelingstafel. We erkennen de principes van rechten van de natuur.

- Roermond erkent ecocide – de grootschalige schade, vernietiging en het verlies van natuur en ecosystemen – en zet zich in om dit binnen haar grondgebied te voorkomen. Roermond ondertekent daarom het Stop Ecocide Manifest.
- Er worden geen versturende activiteiten, zoals evenementen, gepland in of nabij natuurgebieden.
- Het is belangrijk dat mensen de natuur leren kennen en waarderen. Recreatie en toerisme mogen nooit ten koste gaan van de natuur. Er komen stiltegebieden. Dier en natuur hebben ook rust en bescherming nodig.
- Dieren hebben het recht om hun natuurlijke gedrag te vertonen. Soms overlapt het leefgebied van in vrijheid levende dieren het leefgebied van mensen. Als mensen daar hinder van ervaren, mogen de dieren daar niet de dupe van zijn. We streven er naar dat mens en dier zoveel mogelijk in harmonie kunnen samenleven.
- Onze natuurgebieden staan onder zware druk, onder andere doordat er veel te veel stikstof in de natuur terecht komt. De gemeente draagt bij aan stikstofreductie, bijvoorbeeld door maatregelen te nemen tegen vervuilende sectoren.

3.2 Groen: met het oog op morgen

Ons groen is ons dierbaar! Daarom moeten we inzetten op groen in de gemeente. Dit betekent aan de ene kant dat we groen moeten behouden en aan de andere kant dat er meer groen moet worden toegevoegd. Het realiseren van een klimaatbestendige begroeiing met onder meer wilde, inheemse bomen, planten, heggen en struiken is keihard nodig.

- De gemeente blijft inzetten op inheemse en klimaatbestendige biologische zaden, bloemen en planten die worden geselecteerd op hun bijdrage aan de biodiversiteit.
- Roermond hanteert een ecologisch maaibeleid. Waar nodig plant en zaait de gemeente biologische en inheemse planten in het openbaar groen om zo de biodiversiteit en de ecologie te versterken. Het aanbod aan en de diversiteit van voedsel voor insecten in het openbaar groen worden hierdoor vergroot. Voorlichting hoort hier vanzelfsprekend bij.
- De gemeente begint, al dan niet met lokale onderwijsinstellingen, met het kweken van inheemse, biologische bloemen, bomen en heesters.
- Er komt een plan voor de ecologische verbindingen van het buitengebied naar de bebouwde omgeving. Daarnaast wordt er gebruikgemaakt van fauna-passages, waardoor dieren zich beter kunnen verplaatsen.
- We scherpen criteria voor kapvergunningen flink aan; zowel voor particuliere als gemeentelijke bomen.
- In kapvergunningen wordt niet alleen gekeken naar de boom, maar ook naar het effect van de kap op de wijk, natuur en ecologie waar de boom deel van uitmaakt. Tevens hanteert de gemeente het principe: wie meer bomen wil kappen, gaat meer betalen.
- Bomen worden opgenomen in de gemeentelijke omgevingsplannen en ander gemeentelijk beleid. Het behoud van bomen is hierbij het uitgangspunt.

- Bomen worden herplant daar waar het past bij de bodem. Daar waar een boom niet gezond kan groeien komen heggen, struiken en ondergroei die het ecosysteem versterken.

3.3 Een gifvrije gemeente

Landbouwgif zorgt ervoor dat veel insecten sterven. De hoeveelheid vliegende insecten in Nederland is in de afgelopen decennia ontzettend afgenomen. Een voorbeeld: de populatie dagvlinders is in de laatste dertig jaar gehalveerd. Door geen gif te gebruiken dragen wij bij aan een gezondere bodem, betere waterkwaliteit en de gezondheid van mensen, dieren en ecosystemen. Zo krijgen insecten de kans om te overleven en is groen beter bestand tegen wisselende weersinvloeden.

- Roermond gebruikt alle wettelijke middelen om de verkoop en het gebruik van gif (zoals chemische pesticiden) tegen te gaan. Ze geeft voorlichting aan inwoners en bedrijven. Hierin geeft Roermond zelf het goede voorbeeld door geen gif te gebruiken en alleen biologische planten en bloemen te kopen.
- Roermond maakt geen gebruik van nematoden of bacteriepreparaten, aangezien die zeer schadelijk zijn voor andere levende organismen.
- Boeren, landeigenaren, ondernemers en inwoners worden ondersteund bij de omslag naar gifvrij werken.
- De gemeente wijst wijken en gebieden aan die gifvrij moeten zijn – zoals natuurgebieden, volkstuinen, wijkstuinen en het gebied rond scholen, ziekenhuizen en verzorgingstehuizen – en legt dit vast in het omgevingsplan.
- Gemeentelijke agrarische pachtgronden worden alleen uitgegeven aan agrariërs die zonder bestrijdingsmiddelen en kunstmest werken. Lange pachtcontracten (meer dan 30 jaar) geven zekerheid en stimuleren duurzaam bodemherstel en blijvende lokale voedselproductie.
- De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners die bijdragen aan lokale, plantaardige voedselproductie, zoals ecologische tuinderijen, pluktuinen, voedselbossen en voedselcoöperaties.

3.4 Biodiversiteit creëren door ecologisch te beheren

Via groenbeheer en onderhoud heeft de gemeente veel invloed op de lokale biodiversiteit en ecologie. Gelukkig groeit de bewustwording, maar nog te vaak geven financiële afwegingen de doorslag bij aanbestedingen en de gekozen beheersvormen. Dat kan en moet beter!

Als we nu rekening houden met de biodiversiteit, het bodemleven, de waterkwaliteit, de dieren, klimaatverandering en het milieu, creëren we een toekomst voor iedereen in Roermond.

- Roermond beheert het openbaar groen op ecologische wijze. De gemeente zorgt ervoor dat uitvoerders van het groenonderhoud in het bezit zijn van specifieke kennis voor ecologisch beheer, zodat voorkomen wordt dat dieren en natuur slachtoffer worden. Het belang van het ecosysteem staat voorop. Situaties waar de natuur of dieren toch slachtoffer zijn, worden grondig geëvalueerd.
- Bij het beheer van de openbare ruimte streven we naar een ecologische balans. Geen strakgemaaide bermen, maar bloemrijke biodiverse groenstroken met inheemse planten die ook leefgebied voor insecten zijn. We bieden ruimte aan stoeplantjes en bloeiende bloemen en houden boomspiegels groen en natuurlijk.
- Roermond geeft ruimte aan spontane natuur en stedelijke herwildering. Onkruid bestaat niet: stoeplantjes en kruid in boomspiegels blijven staan zolang ze geen overlast of schade veroorzaken. Groene plekken en bermen mogen zich, waar kansrijk, op een natuurlijke en ecologisch waardevolle manier ontwikkelen. Inwoners worden actief geïnformeerd over het belang van spontane natuur.
- Voorafgaand aan maaien wordt eerst zwerfafval geruimd, zodat de versnippering en verdere verspreiding van zwerfafval in de natuur wordt voorkomen.
- De gemeente maakt de maaiplanning bekend aan inwoners, zodat lokale zwerfafvalgroepen hierop in kunnen spelen.
- De gemeente gaat gebruikmaken van milieuvriendelijke machines voor het groenbeheer, zonder uitstoot. Daarom worden er geen machines gebruikt die microplastics verspreiden, zoals draadmaaiers. Maaiers met een opzuigsysteem, zoals klepelmaaiers, worden vervangen, om zo de sterfte onder insecten en amfibieën drastisch te beperken.
- De gemeente gebruikt lokaal compost uit snoei- en gft-afval in plaats van turfrijke potgrond, om de vernietiging van hoogveengebieden elders te voorkomen. Inwoners worden gestimuleerd om ook turfvrrije producten te gebruiken.
- Blad blijft liggen als voeding voor de bodem en als schuilplaats voor kleine dieren. Blad wordt alleen verwijderd op verharde plekken waar dat nodig is uit veiligheidsoverwegingen.
- Dood hout blijft in natuurgebieden, parken en groenstroken zo veel mogelijk liggen, indien dit veilig kan, om zo het ecosysteem te versterken. Dood hout is een bron van leven en trekt allerlei soorten aan. Hierdoor geeft het een impuls aan de biodiversiteit.
- Frequent gemaaide grasvelden/gazons hebben weinig ecologische waarde. Het verdient de voorkeur deze om te vormen tot kruidenrijk grasland of andere natuurlijke aanplant.
- Roermond reserveert voldoende budget voor groen onderhoud, bestrijding zwerfafval en ecologisch beheer.

3.5 Water doet leven

De basis van ons bestaan – water – komt in gevaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het rioleringsbeheer en hebben de zorgplicht voor overtollig hemelwater, afvalwater en grondwater in de bebouwde omgeving. Door klimaatverandering, met periodes van veel neerslag of langdurige droogtes, is dit extra belangrijk. Overheden kiezen nog te vaak voor de belangen van vervuilers. Waterbedrijven hebben steeds meer moeite het water goed te zuiveren. De stijgende kosten voor zuivering komen wederom op het bordje van de inwoners terecht, terwijl vervuilers hun gang blijven gaan. Dit moet anders: de vervuiler betaalt!

- Leefgebieden voor planten en dieren worden hersteld, blokkades voor vissen worden verwijderd en het water wordt weer schoner en gezonder. Daartoe werkt de gemeente samen met de waterschappen. Samen nemen zij allerlei maatregelen, zoals het aanleggen van vistrappen, het herstellen van beken, het aanleggen van ecologische oevers en het herstel van natuurlijke grondwaterstromen.
- Er wordt een grens gesteld aan de maximale hoeveelheid verharding in tuinen en op terreinen, zodat overtollig water kan worden opgenomen in de grond, hittestress wordt tegengegaan en de biodiversiteit versterkt.
- Regenwater wordt zo veel mogelijk opgevangen in groene buffers of wadi's. Roermond blijft zich inzetten om het aantal riooloverstorten te beperken. Zo voorkomen we vervuiling van het oppervlaktewater.
- Roermond geeft korting op de rioolheffing als inwoners hemelwater op eigen terrein verwerken, door het afkoppelen van regenpijpen en gebruik te maken van bijvoorbeeld een wadi, infiltratiesysteem en/of een regenton.
- De gemeente blijft maatregelen nemen om te voorkomen dat schoon regenwater afvloeit naar het riool. Zo ontstaat steeds meer een gescheiden riolsysteem. Hierbij worden maatregelen genomen om stankoverlast te voorkomen.

- In een hemelwaterverordening wordt de afkoppeling van regenwater op het riool voor nieuwbouwprojecten verplicht gesteld, waardoor het regenwater in de grond kan lopen.
- Toiletspoeling met regenwater wordt het uitgangspunt in alle nieuwbouw.
- Om de gevolgen van klimaatverandering te beperken, worden boeren en landeigenaren gevraagd meer water op te vangen voor droge periodes en klimaatbestendige gewassen te verbouwen. Grondwateronttrekking wordt, in samenwerking met het waterschap, verboden bij te lage peilen.
- Roermond zet zich maximaal in om ons water te beschermen en om de Europese afspraken voor waterkwaliteit in 2027 te realiseren (Kaderrichtlijn Water).
- Ons water moet geen plasticsoep worden. De gemeente neemt maatregelen om te voorkomen dat plastic in het oppervlaktewater terecht komt en zorgt ervoor dat plastic troep tijdig uit het water wordt gehaald.
- Bij ruimtelijke ontwikkeling hebben milieu, natuur en schoon water de hoogste prioriteit.
- De gemeente zorgt dat er langs vaarwater, bijvoorbeeld in havens, voldoende plekken zijn voor vaartuigen om hun afvalwater op het riool te lozen.

3.6 Groen in de wijk

Mensen met natuur in hun directe omgeving voelen zich gelukkiger, zijn minder vaak ziek en hebben meer binding met hun buurt. De aanwezigheid van bijen, hommels, wormen, mollen en vlinders is een indicatie van de ecologische gezondheid van een buurt.

- Roermond zet zich in voor het radicaal vergroenen van gebouwen, straten en pleinen.
- We willen minimaal 75 m² groen per inwoner.
- Roermond verandert versteende parkeerplaatsen in 'groene' parkeerplaatsen, waarbij men de norm hanteert van 50% vegetatie en 50% beton/steen.
- Bomen bieden schaduw, vangen water op, zuiveren de lucht en verkoelen bij hitte.

De gemeente werkt met de richtlijnen van de landelijke bomennorm om te zorgen voor voldoende kwalitatief groen in alle wijken.

- Met vergroening wordt begonnen in de meest versteende wijken.
- Roermond plant volop inheemse bomen en struiken in de straten en legt speelnatuur voor kinderen aan.
- De openbare ruimte wordt natuurinclusief, natuurversterkend en klimaatadaptief ingericht door minder oppervlaktes te verharden en meer beplanting aan te leggen. Ook maken we gebruik van logische oplossingen zoals groene daken op bushokjes en groene gevels.
- Bij herinrichting van straten en stoepen worden, waar mogelijk, standaard geveltuinen aangelegd.
- Braakliggende terreinen worden nuttig gebruikt, met oog voor natuur en de vraag naar woningen.

3.7 Bouw groene wijken, maar niet in het groen!

Bij nieuwbouw en herinrichting van straten, wijken en/of gebouwen houdt Roermond rekening met bestaand groen en wordt extra groen aangelegd. Roermond kan dit doen door natuurinclusief en natuurpositief te bouwen en renoveren.

We versterken en herstellen natuur niet alleen in bestaande natuurgebieden, maar overal: van stedelijk gebied tot het platteland.

- Niet bouwen in het groen! Om Roermond leefbaar te houden, koesteren we het bestaande groen.
- Bij aanleg van nieuwe woonwijken of bedrijventerreinen wordt altijd evenredig extra groen aangelegd. Bij de renovatie of aanpassingen van wijken wordt er meer groen aangelegd.
- Eisen voor natuurinclusief, natuurversterkend en biobased bouwen, inrichten en renoveren worden vastgelegd in bouwvergunningen en prestatieafspraken met woningcorporaties. Hierin wordt ook rekening gehouden met maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie.
- Bij nieuwe woningen of bedrijfspanden zijn groene daken, gevels en tuinen de nieuwe standaard. We zorgen voor nestgelegenheid en slaap- en schuilplekken voor dieren.

- In nieuwbouwprojecten worden bestaand groen en dieren die daar leven geïntegreerd in de ontwerpen en de realisatie van deze projecten. Bomen worden niet gekapt, maar er wordt zo veel mogelijk omheen gebouwd. Indien dit niet mogelijk is, dan worden meer bomen herplant.
- De natuur, dieren en planten maken onderdeel van onze democratie en worden in beslissingen meegenomen.
- Meten is weten. Daarom onderzoekt Roermond jaarlijks de aanwezigheid en spreiding van flora en fauna.
- Met woningcorporaties worden ook afspraken gemaakt om sociale huurwoningen aanzienlijk te vergroenen. Groene daken, gevels en tuinen worden toegevoegd en bij wisseling van bewoners wordt een onttelgde groene tuin opgeleverd.

3.8 Vergroenen doen we samen

De gemeente neemt een voortrekkersrol om de kwaliteit van het ecosysteem in de gemeente goed te houden voor de biodiversiteit en de volksgezondheid. Dit doen we samen met onze inwoners.

- We gaan via voorlichting en subsidies inwoners verder motiveren om hun tuinen te vergroenen. Denk hierbij aan het aanleggen van groene gevels, geveltuintjes, natuurvijvers, regentonnen en groene daken.
- Groenambassadeurs motiveren en ondersteunen inwoners en scholen bij de aanleg van groene initiatieven. De gemeente ondersteunt deze projecten financieel en maakt deze ruimtelijk mogelijk.
- Groene, duurzame en ecologische initiatieven vanuit burgers en wijken krijgen voorrang in ruimtelijke plannen.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld in en rondom haar eigen gebouwen en gronden.

3.9 Een toekomstbestendig en groen landelijk gebied

De visie van Partij voor de Dieren Roermond op het buitengebied is: sterke natuur en een plantaardige en biologische landbouw. Kwaliteit van natuur, bodem en water is leidend. Samen met het Rijk en de provincie Limburg helpen wij boeren om deze omslag te maken.

- De gemeente stelt een landbouwvisie op die verwerkt wordt in de Omgevingsvisie. Deze landbouw is plantaardig, biologisch en in balans met de bodem en omgeving.
- Op de eigen pachtgronden staat Roermond alleen nog biologische landbouw.
- De gemeente staat geen uitbreiding van stallen meer toe.

Meer weten?

- <https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Reflectie-Floron-Baudewijn-Ode.pdf>
- <https://www.clo.nl/indicatoren/nl144003-verlies-natuurlijkheid-in-nederland-europa-en-de-wereld>
- <https://www.pan-netherlands.org/planten-met-verboden-pesticiden-en-cocktails/>
- <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0185809>
- https://www.researchgate.net/publication/353571108_The_3-30-300_Rule_for_Urban_Forestry_and_Greener_Cities
- <https://klimaatadaptatienederland.nl/hulpmiddelen/overzicht/maatlat-groene-klimaatadaptieve-gebouwde-omgeving/>
- <https://iplo.nl/thema/water/oppervlaktewater/kaderrichtlijn-water/>
- https://www.ivn.nl/app/uploads/2022/11/rapport_autochtoon_plantmateriaal.pdf
- <https://www.urgenda.nl/wp-content/uploads/2024/12/Gemeentelijke-handleiding-Regulering-Bestrijdingsmiddelen-NatuurMilieu-Urgenda.pdf>
- <https://zoop.earth/nl/>
- <https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Praktische-verkenning-naar-een-Nederlandse-Groennorm-Sweco-2024.pdf>
- <https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Reflectie-WUR-Jelle-Hiemstra.pdf>
- <https://www.sweco.nl/portfolio/van-zinloze-verharding-naar-waardevol-groen/>

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Steeds meer economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nu tijd om over te gaan op een ander economisch systeem, want het kapitalistische systeem van geld verdienen ten koste van andere mensen, natuur en dieren is onhoudbaar.

De Partij voor de Dieren kiest voor een eerlijke, schone en regionale economie waarbij er bestaanszekerheid is voor iedereen en waarbij ecocide, milieuvervuiling en aantasting van de natuur aan banden worden gelegd. We werken toe naar een circulaire gemeente waarbij we spaarzaam omgaan met grondstoffen. Dit kan door te consuminderen en veel meer te repareren, delen en hergebruiken. Hiermee ontstaat een evenwicht waardoor de meest kwetsbaren niet vergeten worden en de economie toekomstbestendig is. Samen creëren we een economie van wederkerigheid en omzien naar elkaar.

4.1 Een economie voor iedereen

Het huidige systeem zorgt voor ongelijkheid en uitbuiting. Zo groeien de inkomensverschillen, is er een enorme uitputting van de Aarde en ontzettend veel dierenleed door intensivering en winstgerichtheid. Dit moet en kan anders. De Partij voor de Dieren zet zich in voor een economie waar genoeg is voor iedereen en welzijn boven winst staat, en dat alles binnen de grenzen van onze planeet. Groene groei bestaat niet!

- Een menswaardig bestaan is een basisrecht voor iedereen. Daarom zet Roermond zich in voor een lokale economie waarin bestaanszekerheid het fundament vormt.
- Welvaart wordt niet meer gemeten of nagestreefd aan de hand van economische groeicijfers of hoge plekken in economische ranglijstjes. Roermond maakt indicatoren van brede welvaart leidend in het beleid.

4.2 Stop de vervuiling!

In Roermond is geen ruimte voor nieuwe vervuilende bedrijven. Deze bedrijven zijn namelijk een gevaar voor de water-, bodem- en luchtkwaliteit en dragen bij aan veel klimaatschade. Met de ruimte die vervuilende bedrijven innemen kunnen we woningen bouwen, groen creëren en dieren de ruimte geven.

- Bedrijventerreinen die geen toekomst meer hebben of te veel hinder veroorzaken voor omliggende woongebieden worden circulair en schoon. Omvorming tot groene woonwijken behoort tot de mogelijkheden.
- Milieuhandhaving blijft een hoge prioriteit bij de omgevingsdienst. Bij overtredingen worden bedrijven sneller beboet en gesloten.
- Gemeente laat geen lozing van vervuilde grond en of restproducten zoals staalslakken toe op haar grondgebied.
- De gemeente gaat verdozing tegen en weert grootschalige distributiecentra en datacenters.

4.3 Geen grondstof gaat verloren

Weg met de wegwerpeconomie, leve de kringloop-economie! Grond- en hulpstoffen zijn uitputbaar en de winning ervan gaat vaak gepaard met milieu-vervuiling en mensenrechtenschendingen. Daarom is het nodig om minder nieuwe grondstoffen te gebruiken. Dit kan door te consuminderen en veel meer te hergebruiken. Zo gaan we vervuiling, klimaatverandering, bodemuitputting en biodiversiteitsverlies tegen.

- We putten de aarde uit – ook in Roermond. Hoewel er stappen worden gezet richting een circulaire economie, is dat voor ons niet genoeg. Roermond wordt écht afvalvrij: alle grondstoffen worden hergebruikt en het gebruik van nieuwe grondstoffen wordt minimaal gehalveerd. Hoewel aandacht voor recycling nodig blijft, willen wij de focus verleggen naar het begin van de keten, dáár waar de echte winst zit. Daarvoor ontwikkelt de gemeente een kringloopstrategie die verder gaat dan alleen afvalbeleid.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld en koopt 100% circulair in.
- De gemeente zorgt via een matchingsysteem dat bouwmaterialen bij sloop en renovatie hergebruikt worden, bij voorkeur in de eigen regio. Bij nieuwbouw worden herbruikbare en liefst hergebruikte of natuurlijke materialen gekozen, zoals hout en hennep.
- Vestigings- en vergunningsvoorwaarden worden aangescherpt: nieuwbouw en verbouw van bedrijfspanden moeten circulair zijn volgens de laatste technische standaarden.
- Bij circulair bouwen kan ook de levensduur van een gebouw langer worden. Roermond kijkt per project of de afschrijftermijn van het gebouw verlengd kan worden zodat de kosten van circulair bouwen meer uitgespreid worden.
- Roermond zet zich in om circulaire ambachtscentra uit te breiden.
- Bedrijven en inwoners worden gestimuleerd om kritisch te kijken naar hun aankopen en verpakkingsmaterialen.

De gemeente informeert inwoners en bedrijven actief over de wijze waarop zij kunnen consuminderen, hoe ze afval goed kunnen scheiden en over duurzame alternatieven voor wegwerpverpakkingen, en stimuleert dat zij die informatie ook gebruiken. Bedrijven die circulair willen gaan werken, worden actief ondersteund.

- Ruilen en delen worden gemakkelijker. De gemeente stimuleert en faciliteert lokale ruilsystemen zoals minibibliotheken, fietsenbanken en plantenruil.
- Kringloopwinkels leveren een belangrijke bijdrage aan een circulaire economie en sociale werkgelegenheid. De gemeente blijft zich inzetten voor voldoende maatschappelijke kringlooporganisaties en stimuleert inwoners hier gebruik van te maken.
- De gemeente stimuleert en faciliteert de vestiging van Repair Cafés, weggeefwinkels en weggeefkastjes.
- Roermond zet in op een lokale, circulaire en regeneratieve textielketen. De gemeente maakt bindende afspraken met inzamelende partijen.

4.4 Afval bestaat niet

Wat wij weggooien is vaak nog om te zetten in iets nuttigs. Roermond neemt daarom maatregelen om de hoeveelheid restafval terug te dringen. De gemeente zet in op het scheiden van afval, het verminderen van afval en hoogwaardige afvalverwerking.

- Er wordt zo veel mogelijk hergebruikt. Bij de verwerking van het afval wordt de afvalverwerker met het hoogste rendement in hergebruik geselecteerd.
- De vervuiler betaalt: inwoners en bedrijven die veel afval hebben, betalen meer dan degenen die minder afval hebben en goed recyclen. Inwoners en bedrijven die minder grondstoffen gebruiken, beter scheiden en zwerfafval aanpakken worden beloond. Er komt meer handhaving op het illegaal dumpen van afval en boetes worden hoger.

- Waar mensen samenkomen ontstaat afval. De gemeente stimuleert scholen, winkels, buurthuizen, markten en evenementen om afvalvrij te worden, onder andere door voorlichting en eisen in subsidie- en vergunningsvoorwaarden.
- Het gebruik van wegwerpplastic wordt snel afgebouwd. De gemeente stopt met het gebruik ervan en speelt een coördinerende rol bij de invoering van duurzame alternatieven.
- Er komt een verbod op het oplaten van (wens)ballonnen en het verspreiden van confetti.
- De gemeente blijft betrokken inwoners ondersteunen in het schoonhouden van hun eigen buurt door het beschikbaar stellen van afvalgrijpers, handschoenen, vuilniszakken, adoptieprullenbakken en door het ophalen van verzameld zwerfvuil. De gemeente organiseert een jaarlijkse straatopruimdag.
- Er komen meer rookvrije zones en er komt een publiekscampagne om de verspreiding van peuken tegen te gaan.
- De gemeente plaatst meer doneerringen op prullenbakken waar statiegeldverpakkingen in geplaatst kunnen worden, zodat die niet bij het restafval belanden maar ingeleverd kunnen worden.
- Bedrijven en winkels worden binnen een grotere straal rondom hun zaak verantwoordelijk voor het opruimen van zwerfafval dan de huidige 25 meter. Daarnaast betreft deze opruimverplichting niet alleen afval dat aantoonbaar door de winkelier is verkocht.

4.5 Reclame

De gemeente verdient geld aan reclame in de openbare ruimte. Reclame is al overal om ons heen en is gericht op het beïnvloeden van ons gedrag. Veruit de meeste reclame is gericht op consumptie en daarmee ook alle bijkomstige negatieve gevolgen voor mens en de natuur. Daarom neemt Roermond zo veel mogelijk afstand van commerciële reclames.

- Roermond stopt met reclame in de openbare ruimte met uitzondering van overheidscampagnes, cultuur en goede doelen.
- Totdat de volledige stop van reclame in de openbare ruimte gerealiseerd is, verdwijnen in ieder geval reclames voor dierlijke producten, fossiele reclames en gok- en alcoholreclames. Ook wordt er een reclamebelasting ingevoerd. Lichtgevende reclamezuilen enabri's die geur verspreiden worden verboden.
- Papierverspilling gaan we tegen. Inwoners ontvangen alleen nog ongeadresseerde reclamefolders als zij hier zelf met een ja-ja-sticker of een ja-nee-sticker om vragen.

4.6 Festivals, evenementen en toerisme

Een feestje of vakantie is leuk, maar we moeten wel rekening houden met de impact ervan op omwonenden, dieren, natuur en klimaat. Festivals gaan bijvoorbeeld vaak gepaard met hard geluid, veel licht en vieze uitstoot, met alle negatieve gevolgen van dien. Ook zorgen ze voor bodemverdichting door de druk van massa's mensen en zwaar vrachtverkeer voor op- en afbouw.

- De gemeente stelt een evenementenplan op. Daarin wordt onder andere aangegeven hoe de natuur beschermd wordt, wat evenementenlocaties zijn, wat voor soort evenementen hier welkom zijn, hoe vaak ze gebruikt mogen worden, hoe omwonenden betrokken worden en wat de maximale geluidsnormen zijn.

- Festivals worden gehouden op plekken waar ze geen schade toebrengen aan de natuur en leefgebieden van dieren. Natuurgebieden, zoals de Maasplassen, zijn geen geschikte locaties.
- Zowel dieren als omwonenden kunnen veel last ondervinden van festivals en grote evenementen. Daarom stelt de gemeente strenge regels op om geluidsoverlast en lichtvervuiling tegen te gaan.
- Evenementen met dieren zijn niet welkom in de gemeente, dus worden die ontmoedigd. Er komt een verbod wanneer dit wettelijk mogelijk is.
- Evenementen worden duurzaam: vrij van afval, vuurwerk, vervuilende dieselaggregaten en gasgestookte verwarmingszuilen. IJsbanen met kunstmatige vriestechnieken zijn niet toegestaan. Organisatoren stimuleren dat bezoekers per fiets of met het openbaar vervoer komen. De kosten of gunning van een vergunning zijn afhankelijk van hoe groen en duurzaam het evenement is. Subsidies worden alleen verstrekt als evenementen aan strikte duurzaamheidsvoorwaarden voldoen.
- Bij de vergunningverlening van horecagelegenheden wordt rekening gehouden met omwonenden wat betreft geluidsoverlast. Horecazaken worden gestimuleerd plantaardige opties aan te bieden. Voor terrasverwarming komt een duurzaam alternatief.
- Roermond ontmoedigt grootschalige prestige-evenementen, zeker als ze bedoeld zijn om de gemeente (inter)nationaal op de kaart te zetten.
- Toerisme zorgt voor veel schade aan het klimaat en de natuur door het bijkomstige vervuilende vervoer en overconsumptie. Daarom gebruikt de gemeente de opbrengsten van de toeristenbelasting om te verduurzamen en de natuur te versterken, om de schade van toerisme te beperken.
- De gemeente zet zich in om meer mensen die naar Roermond reizen met het openbaar vervoer te laten komen.

4.7 Lokale economie versterken

Roermond kiest voor het versterken van de lokale en regionale economie. Lokaal inkopen bij regionale kleinschalige bedrijven en coöperaties heeft de voorkeur. Op die manier weten mensen beter waar hun voedsel en spullen vandaan komen en onder welke omstandigheden ze zijn geproduceerd. Ook zorgen we er zo voor dat de uitstoot van vervoer daalt en de opbrengsten meer bij de producent terechtkomen, in plaats van bij grote tussenbedrijven.

- De gemeente begint een koop-lokaal-initiatief en geeft zelf het goede voorbeeld door zo veel mogelijk lokaal en regionaal in te kopen.
- De gemeente ondersteunt en bevordert de invoering van een lokale munt. Daarmee blijft geld langer binnen de Roermondse gemeenschap circuleren en wordt de lokale, duurzame economie versterkt. Ook inwoners en ondernemers die duurzaam samenwerken profiteren zo van een eerlijkere en veerkrachtigere economie.
- De Designer Outlet Roermond breidt niet verder uit. De gemeente richt haar economische beleid op lokale, duurzame en circulaire ondernemers in plaats van grootschalige winkelcentra en toerisme.
- De gemeente stimuleert ruilmarkten.
- De gemeente faciliteert initiatieven voor verkoop in de korte keten en initieert projecten gericht op het versterken van de verbinding tussen de lokale producent en consument.
- De gemeente ondersteunt zzp'ers, start-ups en organisaties die duurzaam ondernemen bij het vinden van kantoorruimte in bedrijfsverzamel-panden. Zo mogelijk worden bestaande oude panden omgebouwd voor dit doel.
- Om de lokale, wijkgerichte welvaart, gelijkwaardigheid en ecologische duurzaamheid te bevorderen gaat Roermond een transformatief beleid ontwikkelen. Deze aanpak, ook bekend als Community Wealth Building, zorgt voor meer democratisch eigenaarschap in de economie, meer participatie en meer invloed voor bewoners.

4.8 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Productieprocessen gaan vaak gepaard met hoge CO₂-uitstoot, armoede, uitbuiting, uitputting van natuurlijke grond- en hulpstoffen of schendingen van mensenrechten. De norm wordt maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bekeken wordt hoe vestigingseisen hierop kunnen worden aangepast. Roermond wordt een Fairtrade- en Global Goals-gemeente en verwerkt deze uitgangspunten in het economisch beleid. Het inkoopbeleid is duurzaam en sociaal, de prijs is daaraan ondergeschikt.

- Roermond zet erop in een maatschappelijk akkoord te sluiten met bedrijven over sociaal en duurzaam ondernemen, met aandacht voor energie besparing, hergebruik en besparing van grondstoffen, versterking van de lokale en regionale economie en duurzame werkgelegenheid.
- Bij aanbestedingen wordt extra aandacht besteed aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door waar mogelijk voorrang te geven aan aanbestedingen die zorgen voor werkplekken en leerwerkplekken voor praktisch geschoolden, mensen met een arbeidsbeperking, statushouders, mensen die re-integreren in de samenleving en oudere werkzoekenden.

4.9 Geen armoede in Roermond

Ieder mens heeft recht op bestaanszekerheid en bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting. Helaas is er nog veel armoede en ongelijkheid, wereldwijd en ook in Nederland. Bij veel mensen is de portemonnee al voor het einde van de maand leeg. Steeds stijgende vaste lasten en zorg dragen voor anderen maken het leven duur. Onverwachte rekeningen, zoals een reparatie, zijn dan net te veel. Roermond blijft zich inzetten op het verlichten en voorkomen van armoede.

- De gemeente komt met een plan om te voorkomen dat armoede wordt doorgegeven van generatie op generatie.

- De gemeente geeft als werkgever het goede voorbeeld en zorgt voor een eerlijk inkomen voor haar werknemers. Ook stagiairs krijgen een eerlijke vergoeding. Roermond zorgt ervoor dat bij alle partijen waarmee wordt samengewerkt ook een eerlijk salaris betaald wordt.
- De Participatiewet legt gemeenten beperkingen op, maar biedt ook ruimte voor lokaal maatwerk. Roermond maakt daar actief gebruik van om inwoners te ondersteunen op basis van vertrouwen, bestaanszekerheid en hun persoonlijke situatie.
- Participatie is meer dan betaald werk. De gemeente erkent ook niet-betaald werk als participatie, zoals vrijwilligerswerk.
- Er komt extra aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede of een taalachterstand hebben. Ieder kind heeft recht op goede kleding, gezonde maaltijden, een fiets, materialen voor school en vrijetijdsbesteding.
- Voor veel jongeren is het een moeilijke overgang om verantwoordelijk te worden voor hun eigen financiën als zij op hun achttiende wettelijk volwassen worden. Roermond zet extra in op het voorkomen van schulden bij jongeren.
- Armoede wordt onder andere bestreden door goede, mede op preventie gerichte schuldhulpverlening. Roermond blijft de voedselbank en weggeefwinkels actief ondersteunen en breidt deze ondersteuning waar nodig uit.
- Huisdieren zijn geen onderpand. Bij eventuele schuldsanering of huisuitzetting worden huisdieren en hun toebehoren niet onder dwang verkocht.
- Roermond moet ervoor zorgen dat saneringskredieten via de Kredietbank Limburg beter bekend worden én toegankelijker zijn voor mensen die hulp nodig hebben.
- Het natraject van schuldhulpverlening wordt verbeterd om te voorkomen dat mensen opnieuw in de schulden belanden.
- De gemeentelijke voorzieningen voor mensen in de bijstand breiden we uit. Hierbij hoort ook financiële hulp voor mensen met een laag inkomen die huisdieren hebben, door onder andere korting te geven op dierenartskosten.

- Roermond past het minimabeleid nu op onderdelen toe tot 130% van het sociaal minimum. Wij willen dat deze norm voortaan consequent wordt gehanteerd voor álle regelingen, zoals de bijzondere bijstand, de collectieve zorgverzekering en kwijtschelding van gemeentelijke lasten.
- Zzp'ers lopen vaker het risico om in schulden en armoede te belanden omdat ze geen collectief vangnet hebben. Roermond gaat zzp'ers ondersteunen bij het opzetten van collectieve vangnetten, zoals broodfondsen – door informatie, netwerkvorming en startondersteuning te bieden.
- Roermond stopt met de bestaande kliklijn voor uitkeringsfraude, ook wel bekend als Sociale Recherche. Controle is geen wantrouwen: we zetten in op vertrouwen en begeleiding in plaats van repressie over uitkeringsfraude.

Veel goede stappen worden in Roermond al gezet. Met deze voorstellen bouwen we hierop voort – en leggen we accenten die in het huidige beleid nog ontbreken. Zo maken we bestaanszekerheid menselijker, eerlijker en duurzamer.

4.10 Werk in goede en groene banen

Iedereen die wil werken, moet daar eerlijke kansen toe krijgen. Roermond zet zich in voor goede, inclusieve werkplekken en duidelijke informatie over arbeidsrechten.

- De gemeente stimuleert goed werkgeverschap en spreekt bedrijven hierop aan.
- Roermond stimuleert groene en schone werkgelegenheid, opleidingen en stages. Bij inkoop en aanbestedingen wordt goed werkgeverschap een criterium.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld als werkgever. Ze voert actief beleid om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en pleit binnen de cao voor inclusief personeelsbeleid, zoals ruimer ouderschapsverlof en ruimte voor transitieverlof.
- Roermond biedt stage- en opleidingsplaatsen aan binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast werkt de gemeente samen met partners om bij- en herscholing mogelijk te maken. Specifieke aandacht gaat uit naar jongeren en starters op de arbeidsmarkt.
- De gemeente geeft informatie aan werkgevers om hen te motiveren kwetsbare groepen, zoals mensen met een bijstandsuitkering of inburgeraars, aan te nemen.
- Roermond ondersteunt uitkeringsgerechtigden die vrijwilligerswerk, mantelzorg of stages willen doen. Dit gebeurt zonder dwang of verplichting. De behoeften van de mens staan centraal – niet het belang van organisaties die op goedkope arbeidskrachten uit zijn.
- Sociale werkplaatsen blijven behouden, zodat mensen dicht bij huis betekenisvol werk kunnen doen met goede begeleiding.
- Roermond ziet toe op veilige en menswaardige huisvesting voor arbeidsmigranten.
- Roermond informeert kwetsbare groepen over hun arbeidsrechten en stimuleert dat werkgevers deze naleven, via voorlichting en samenwerking met inspectiediensten.

Meer weten?

- Tim Jackson, Voorbij de groei. Het leven na het kapitalisme. Uitgeverij EPO: Antwerpen, 2022.
- Kate Raworth, Donuteconomie. In zeven stappen naar een economie voor de 21e eeuw. Nieuw Amsterdam: Amsterdam, 2023 [geactualiseerde versie].
- <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/manifest-mvoi/deelnemers-en-actie-plannen-manifest-mvoi>
- <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/klikken-over-uitkeringsfraude-dat-kan-in-steeds-meer-gemeenten-maar-ook-kritiek-neemt-toe/>
- https://circulairambachtscentrum.nl/overzicht-circulaire-ambachtscentra/#&Zoe=&Zoe_project_ca_fase=20710
- <https://www.platform-investico.nl/onderzoeken/gaten-in-de-rechtsbescherming>
- <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/doelen-participatiewet-niet-gehaald>
- <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2023/06/09/participatiewet-heeft-te-grote-focus-op-betaald-werk>

5

EEN DUURZAAM DAK BOVEN JE HOOFD IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen.

De huidige wooncrisis is het gevolg van decennialang verkeerde politieke keuzes. Er werd fors bezuinigd op de sociale huursector en de markt kreeg vrij spel. Daardoor is een woning vinden voor een steeds groter wordende groep moeilijk.

De Partij voor de Dieren wil het woningtekort op een duurzame wijze aanpakken. Roermond volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk, duurzaam en betaalbaar verdelen. En dat kan! Door toekomstgerichte politieke keuzes te maken.

5.1 Volkshuisvesting boven woningmarkt

Huizen zijn om in te wonen, geen verdienmodel. Wij willen dat starters een huur- of koopwoning kunnen vinden die bij hun situatie past en dat ouderen kunnen doorstromen naar toegankelijke seniorenwoningen. Een passende woning voor iedereen.

- We maken ruimte voor duurzame initiatieven zoals zelfvoorzienende woonvormen, gemeenschappen van mensen die streven naar duurzaamheid (ecowijken), en tiny houses. Bij nieuwbouw en herstructurering wordt ruimte gereserveerd voor sociale woningbouwprojecten waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen nieuwbouwproject.
- De gemeente maakt ruimte voor coöperatieve woonvormen.
- Bij ieder bouwproject stuurt de gemeente op een goede verdeling van woningcategorieën. Zo zorgen we ervoor dat er in iedere straat voor ieder wat wils is.
- Er komen meer betaalbare woningen: minimaal 40% van de huurwoningen is sociale huur.
- Daarnaast komt er betaalbare middenhuur tot €1000. De gemeente heeft een voortrekkersrol om deze manier van huren te reguleren.
- Ook komen er (nieuwe) plannen voor écht betaalbare koopwoningen voor starters of mensen met een kleine beurs die graag willen kopen. Ook voor mensen die alleen willen wonen.
- Bij sloop en nieuwbouw van een wijk moeten er minimaal evenveel sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen worden teruggebouwd om verdrijving van mensen met lagere inkomens (gentrificatie) te voorkomen.
- Er komt een stedelijk sociaal statuut waarin het recht op herhuisvesting voor huurders is geregeld, in geval van sloop of herstructurering.
- Woningcorporaties zorgen in de eigen voorraad voor genoeg woningen met een huur onder de huurtoeslaggrens, zodat wie recht heeft op huurtoeslag ook snel een woning toegewezen krijgt. Roermond voorkomt huisuitzettingen waar mogelijk, door vroegtijdige signalering en schuldhulp.
- De gemeente handhaaft strenger bij misstanden rond woningen, zoals onrechtmatig gebruik, achterstallig onderhoud, illegale bouw en woonoverlast.
- De gemeente stimuleert en faciliteert levensloopbestendige en aangepaste woningen, alternatieve woonvormen zoals meergeneratiewoningen en zorgwoningen. Woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars ontwikkelen woningen waar (groeps) wonen en zorg gecombineerd worden.

- De gemeente stuurt op gemengde wijken, waar inwoners uit verschillende leeftijdsgroepen, inkomensgroepen, en groepen met verschillende achtergronden en leefstijlen elkaar tegenkomen.
- Renovatie en herontwikkeling hebben de voorkeur boven sloop en nieuwbouw. Beeldbepalende gebouwen, bomen, lanen en wijken worden niet gesloopt.
- Er komen scherpere regels voor goed verhuurderschap. Verhuurders moeten een verhuurdersvergunning met een beperkte geldigheid aanvragen. Wanneer zij niet voldoen aan de regels voor goed verhuurderschap raken zij die vergunning kwijt. Hierbij is specifiek aandacht voor discriminatie, intimidatie of het niet nakomen van afspraken.
- Er komen maatregelen tegen speculatie met woonruimte en leegstand, zoals een zelfbewoningsplicht en een leegstandsverordening met sancties. Langdurig leegstaande panden worden bewoonbaar gemaakt.
- Roermond kijkt kritisch naar langdurige leegstand en onderzoekt alternatieven zoals tijdelijke huurconstructies.
- Verkamering en/of het splitsen van woningen kan soms een uitkomst bieden voor het tekort aan passende woningen. Op wijkniveau dient bekeken te worden of dit past in de omgeving. Splitsing moet voldoen aan duidelijke regels om misstanden te voorkomen.
- Flexwoningen kunnen verlichting bieden in de huidige wooncrisis. De gemeente faciliteert initiatieven voor circulaire flexconcepten. Deze zijn bedoeld voor groepen inwoners die moeilijk een woning kunnen vinden, zoals jongeren en statushouders.
- Roermond breidt op basis van de meest recente behoeftepeiling het aantal standplaatsen voor woonwagens uit - met onder meer extra plaatsen in Maalbroek - en blijft actief samenwerken met woonwagengebruikers, Roma en Sinti om cultureel passende huisvesting te realiseren binnen ruimtelijke kaders.

5.2 Durf te kiezen in de schaarse ruimte

We gaan waar nodig woningen bijbouwen, maar alleen waar dat past in de omgeving en waar dat niet ten koste gaat van groen of leefbaarheid. Waar ruimte is voor verdichting wordt er geïnvesteerd in extra groen om de gemeente leefbaar te houden voor mens en dier.

- Er wordt niet gebouwd in het groen.
- We ontwikkelen een woonladder met een duidelijke limiet aan het aantal toe te voegen woningen in Roermond. De eerste trede van de woonladder houdt in dat we bestaande bebouwing slimmer benutten, bijvoorbeeld door het transformeren van kantoorpanden, het aanpakken van leegstand en het stimuleren van doorstroming. Op de tweede trede wordt bestaande bebouwing verdicht, maar alleen waar dat kan zonder de leefbaarheid aan te tasten voor mens en dier. Pas daarna wordt op de derde trede gekeken naar bijbouwen aan de rand van bestaande woonkernen. De vierde trede bestaat uit grenzen aan de groei: verdere woningbouw is niet meer mogelijk of wenselijk. Oplossingen moeten buiten Roermond worden gezocht.
- Groen, natuur en in vrijheid levende dieren krijgen een vaste, beschermde plek in de ruimtelijke plannen.
- In de huidige woningnood is hoogbouw een van de oplossingen om woningen te bouwen, maar ook om vergroening toe te passen. De gemeente actualiseert de hoogbouwnota. De leefbaarheid mag niet in het gedrang komen, hoogbouw moet passen in de omgeving en is bij voorkeur voorzien zijn van minimaal één groene gevel. Ook andere vormen van beplanting zijn mogelijk.
- Bij het toevoegen van woningen worden altijd maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, groenvoorzieningen, zorgcentra, openbaar vervoer, parken, speeltuinen en winkels toegevoegd. Roermond zet maximaal in op meervoudig ruimtegebruik.

- In verschillende buurten wordt gezorgd voor mensluwe zones. Deze bieden een rustige omgeving voor planten en dieren waar mensen in principe niet welkom zijn. Zo blijft er ook voor hen een toevluchtplek in een verdichtende omgeving.

5.3 Klimaatpositief, circulair en natuurinclusief bouwen

We moeten dringend de bestaande woningen verduurzamen en de leefomgeving radicaal vergroenen. Dit is nodig om de klimaatdoelen te halen én om de gevolgen van de klimaatverandering, zoals hittegolven en hoosbuien, goed op te vangen. De afgelopen jaren is hier te weinig aan gedaan: de buitenruimte versteent, bomen worden gekapt en er is nog veel onbenutte ruimte op daken voor groen. Wie nu niet volledig inzet op duurzame en circulaire woningen, loopt achter de feiten aan. De klimaatcrisis wacht niet. Het is nodig én goedkoper om nu alle mogelijke technieken voor duurzaam bouwen toe te passen.

- We bouwen circulair biobased: er wordt gebruikgemaakt van gerecyclede, plantaardige hernieuwbare grondstoffen en lokale materialen die niet afkomstig zijn uit de vee-industrie. Roermond stimuleert dat gebouwen worden voorzien van een materialenpaspoort, zodat deze materialen bij sloop of verbouwing opnieuw kunnen worden gebruikt. Duurzame houtbouw wordt gestimuleerd. De gemeente ondersteunt hierin ook de duurzame doe-het-zelvers.
- Natuurinclusieve en ecologische bouw wordt de standaard. We hanteren standaard het ambitieniveau “Goud” van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. Dat betekent dat een gebouw aangepast wordt aan de flora en fauna uit de omgeving, langer meegaat, en voor meerdere functies geschikt is.
- Er wordt zo veel mogelijk demonteerbaar, repareerbaar en modulair gebouwd. Hierdoor is de woningvoorraad aanpasbaar aan veranderende behoeften in de toekomst.

- De gemeente gaat gebruikmaken van een puntensysteem voor diervriendelijk, natuurpositief en klimaatadaptief bouwen en inrichten, waardoor bij elke aanbesteding voor bouwwerkzaamheden concrete en meetbare eisen gesteld kunnen worden aan diervriendelijke en natuurinclusieve maatregelen zoals nestkastjes voor vogels en vleermuizen.
- Roermond neemt concrete maatregelen om het bodemleven te beschermen. Met ontwikkelaars worden hierover afspraken gemaakt. Op braakliggende terreinen wordt het verplicht om de grond begroeid te houden.
- Bij nieuwbouw worden tuinen met minimale bestrating opgeleverd zodat ze eenvoudig te vergroenen zijn en mogen maximaal 50% versteend worden door de bewoners. Bewoners ontvangen advies voor een biodiverse en klimaatadaptieve inrichting van hun tuin. Tuinen van sociale huurwoningen hoeven niet meer kaal opgeleverd te worden.
- De gemeente stimuleert het gebruik van plantaardige isolatiematerialen en beperkt schadelijke alternatieven zoveel mogelijk.
- Roermond pakt bestaande schimmelwoningen met voorrang zodanig aan dat deze op een natuurlijke manier definitief van hun ongezonde leefklimaat worden ontdaan.
- De gemeente stimuleert energiepositief bouwen waar dit technisch en financieel haalbaar is.
- De gemeente maakt harde prestatieafspraken met woningcorporaties: om uiterlijk in 2030 minimaal energieneutraal te zijn voor het bouwen van voldoende betaalbare en goede woningen.
- Roermond heeft hierin een voorbeeldrol met het eigen gemeenschappelijke vastgoed.
- De gemeente werkt samen met het waterschap aan maatregelen tegen bodemdaling. Het voorkomen en actief herstellen van bodemdaling wordt opgenomen in beleidsplannen voor klimaatadaptatie.

5.4 Inclusief en toegankelijk wonen

Nederland kent een almaar groeiende groep kwetsbare inwoners. Ook in Roermond komen er door bijvoorbeeld de vergrijzing, maar ook de bezuinigingen in de ggz steeds meer zorg-behoevenden bij. Deze Roermondse mensen hebben een andere woonbehoefte. Woningen die rolstoel-toegankelijk, levensloopbestendig of prikkelarm gebouwd worden. Nu komen jongeren met een fysieke beperking moeilijk in aanmerking voor een toegankelijke woning omdat deze veel voor vijftig-plussers gebouwd worden. Zo divers als de mensen zijn, zo divers zijn ook hun woonbehoeftes.

- Een passende woning voor iedereen!
De gemeente heeft speciale aandacht voor huisvesting voor kwetsbare groepen. De gemeente zet een fonds op om woningen te verbouwen met het oog op toegankelijkheid. Ook heeft Roermond een voortrekkersrol om zo veel mogelijk woningen toegankelijk te maken voor mensen met een beperking van welke aard ook. Nieuwe gebouwen worden standaard voor iedereen toegankelijk. Zij baseert dit op het VN-verdrag Handicap.
- Toegankelijke woningen worden beschikbaar gesteld voor iedereen met een beperking, ongeacht hun leeftijd.

5.5 Dak- en thuislozen

In een rijk land als Nederland is het onacceptabel dat er onvrijwillig dak- en thuisloze inwoners zijn, en al helemaal dat hun aantal blijft groeien. Daarom realiseert de gemeente per direct voldoende gratis opvangplekken voor dak- en thuisloze Roermondse mensen, ongeacht of zij wel of niet zelfredzaam zijn. Privacy, een veilige omgeving en het kunnen meenemen van eventuele huisdieren zijn hierbij prioriteit.

- Slapen is een basisbehoefte. Daarom zorgt Roermond ervoor dat niemand gedwongen buiten slaapt. Buiten slapen wordt niet beboet.
- De capaciteit voor opvang moet omhoog.
- De Zelfredzaamheids-Matrix wordt niet meer gebruikt om te bepalen of iemand voor opvang in aanmerking komt.
- Huisdieren zijn welkom in de dak- en thuislozen-opvang. Als hier geen mogelijkheid toe is, voorziet de gemeente in de opvang van huisdieren van dak- en thuislozen.
- Een woning is de basis om verder te kunnen ontwikkelen. Er komt ondersteuning voor projecten waarbij dak- en thuisloze mensen die dit willen, worden geholpen aan een woning, zoals C3 living. Hierbij is specifiek aandacht voor beschermd wonen.
- De gemeente ondersteunt initiatieven zoals 'Kamers met aandacht' of 'Onder de pannen', om zo dreigende dak- en thuisloosheid te voorkomen en vooral jongeren perspectief te bieden.

Meer weten?

- <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2020/19/feiten-en-cijfers-over-de-landbouw>
- <https://www.wkr.nl/binaries/wetenschappelijkeklimaatraad/documenten/rapporten/2024/12/11/briefadvies-boeren-in-een-veranderend-klimaat/Feiten+en+cijfers+WKR-advies+003+Boeren+in+een+veranderend+klimaat.pdf>
- <https://decorrespondent.nl/15762/geen-eigen-huis-wel-mooi-en-betaalbaar-wonen-dat-kan-in-deze-stad/d059d512-e83c-09c7-3b9d-2f96aff018ec>
- <https://www.vandale.nl/pages/gratis-woordenboek/gentrificatie>
- <https://zoop.earth/nl/>
- <https://nos.nl/artikel/2488609-amsterdamse-kamerverhuurders-negeren-verbod-op-groepscontracten>
- <https://www.nmu.nl/ga-voor-goud/>
- <https://telkesveld.nl/>
- <https://www.ecodorpboekel.nl/>
- <https://housingfirstnederland.nl/over/wat-we-doen/>
- <https://www.mensenrechten.nl/themas/rechten-van-mensen-met-een-beperking>
- <https://kamersmetaandacht.nl/>
- <https://www.onderdepannen.nl/>

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

In een rechtvaardige en bloeiende samenleving is iedereen gelijkwaardig. Maar in Nederland is van echte gelijkwaardigheid helaas nog geen sprake, ook niet in Roermond. Waar je wieg staat, van wie je houdt, hoe je eruitziet, wat je gender is, waarin je (niet) gelooft en of je een beperking hebt is vaak nog bepalend voor je kansen en toekomst. Gemiddeld worden mensen met een kleinere portemonnee en inwoners van kwetsbare wijken minder oud en hebben ze een slechtere gezondheid. Mensen die om wat voor reden dan ook niet tot de norm behoren worden bewust en onbewust gediscrimineerd, achtergesteld en onderdrukt. Er is geen plek in Roermond voor racisme, discriminatie en uitsluiting.

Inwoners kunnen op ruimhartigheid en solidariteit van de gemeente Roermond rekenen, ongeacht de oorzaak waarom zij een steuntje in de rug nodig hebben. Met andere woorden: iedereen doet ertoe!

6.1 Iedereen is gelijkwaardig

Institutioneel of alledaags racisme en andere vormen van discriminatie en uitsluiting komen helaas nog steeds veel voor: zichtbaar of onzichtbaar, ze zijn verweven in alle structuren van onze samenleving. Zondebokpolitiek neemt toe, met gevolgen als stigmatisering en uitsluiting van groepen inwoners én geweld tegen gemarginaliseerde groepen. Gelijkwaardigheid ontstaat niet vanzelf, zoals ongelijkheid niet vanzelf verdwijnt. In een situatie van onrecht mag de overheid niet afzijdig blijven en moet ze daadkrachtig handelen. Erkenning van en reflectie op het verleden is een belangrijk onderdeel van de bestrijding van hedendaagse discriminatie en hedendaags racisme.

- Roermond bestrijdt álle vormen van racisme en discriminatie. Er komt een plan met concrete doelen om racisme en discriminatie uit te bannen.

- De gemeente investeert in het voorkomen van (institutionele) discriminatie op scholen, bij sportverenigingen, in zorginstellingen, in kunst en cultuur, op de werkvloer, in religieuze kringen en binnen de eigen organisatie.
- Bekend maakt bemind. Roermond maakt werk van meer verbondenheid tussen inwoners en gemeenschappen, zodat tussen de groepen inwoners meer verbinding ontstaat.
- Discriminatie op de woningmarkt zijn hardnekkig. Roermond komt met een gerichte aanpak tegen deze vormen van uitsluiting.
- Het gemeentebestuur en het ambtenaren-apparaat worden een evenwichtige afspiegeling van de samenleving. Roermond onderzoekt op welke wijze de eigen organisatie, inclusief het college van burgemeester en wethouders, inclusiever en diverser kan worden.

- Roermond zorgt ervoor dat aangifte doen van discriminatie laagdrempeliger wordt, om zo de aangiftebereidheid van slachtoffers te vergroten. Er komt een specialistisch loket voor aangiftes die te maken hebben met discriminatie en sociale uitsluiting.
- Roermond gaat ervoor zorgen dat alle meldingen van discriminatie met dezelfde urgentie worden behandeld en dat er actief beleid wordt gevoerd om patronen van discriminatie te voorkomen.
- Etnisch profileren is discriminatie, vormt een inbreuk op mensenrechten en is verboden. Afkomst, geloof, huidskleur en nationaliteit mogen geen factor zijn bij selectiebeslissingen en risico-profielen van Roermond.
- De gemeente doet geen zaken met en verleent geen subsidies aan organisaties en bedrijven die aantoonbaar discrimineren en uitsluiten.
- Roermond is en blijft regenboogstad.
- Roermond handhaaft de doorlopende subsidies beschikbaar voor lokale organisaties, initiatieven en verenigingen die opkomen voor de belangen van gemarginaliseerde groepen, waaronder LHBTQIA+'ers.
- Roermond zorgt voor genderneutrale toiletten op het gemeentehuis en stimuleert instellingen zoals de bibliotheek en buurthuizen om hetzelfde te doen.
- Roermond kiest in de beleidstukken en de communicatie naar burgers een genderneutrale aanspreekvorm.
- Roermond wijst scholen op de mogelijkheid ervaringsdeskundigen in te schakelen voor voorlichting over verschillende vormen van racisme, discriminatie en alle andere vormen van uitsluiting en onderdrukking.

6.2 Vluchtelingen zijn welkom!

De Partij voor de Dieren maakt zich zorgen over het gebrek aan bestaanszekerheid en toekomstperspectief in grote delen van de wereld. De klimaat- en natuurgroei zullen dit in de toekomst alleen maar verergeren. Hierdoor zullen meer mensen hun geboorteland verlaten. De gemeente heeft een humaan opvangbeleid voor mensen die een veilig onderkomen zoeken en behandelt hen gelijkwaardig. Hierbij gaat men uit van inclusie, samenleven, wonen en volwaardig meedoen, in plaats van het achterhaalde begrip 'integratie'.

- Roermond wordt een plek waar iedereen recht heeft op een menswaardige behandeling, veilige huisvesting, bescherming tegen voorbarige of onrechtmatige uitzettingen.
- Roermond neemt een eerlijk aandeel in het zorgen voor opvangplekken voor vluchtelingen.
- Roermond biedt kleinschalige opvang aan vluchtelingen verspreid over de gemeente door afspraken te maken met het COA. De gemeente zorgt voor goede voorlichting. Vluchtelingen worden opgevangen op een wijze die hen in staat stelt zich te ontplooien en mee te doen in de samenleving.
- Roermond helpt vluchtelingen bij het vinden van huisvesting, een gepaste baan en/of opleiding. Hierbij werkt de gemeente nauw samen met de arbeidscoaches van VluchtelingenWerk.
- De gemeente werkt niet mee aan het uitzetten van kinderen.
- De gemeente heeft oog voor LHBTQIA+-vluchtelingen in azc's en zorgt ervoor dat zij indien nodig extra ondersteuning of andere huisvesting kunnen krijgen.
- De bed-bad-broodregeling wordt opgezet en wordt uitgebreid met juridische ondersteuning.
- Toegang tot zorg is een basisrecht, ook voor mensen zonder geldige documenten.

- De opvang voor Oekraïense ontheemden stopt in 2027. Terwijl er nog geen opvolgplan bekend is, pleiten wij dat de gemeente vóór eind 2026 werkt aan een plan voor structurele opvang ná 2027. Roermond moet nú aan de slag met kleinschalige, duurzame opvang en een plan voor toekomstperspectief.

6.3 Volwaardig meedoen voor iedereen

In een inclusieve samenleving moeten alle inwoners kunnen meedoen, ongeacht hun achtergrond of beperking. De kern van het sociale beleid hoort te zijn: ‘Beslis niet over ons, maar met ons.’

- Het marginaliseren en stigmatiseren van mensen met een beperking op grond van hun lichamelijke en/of verstandelijke gesteldheid, ook wel validisme genoemd, wordt net als andere vormen van discriminatie serieus genomen en bestreden.
- Roermond is actief in de uitvoering van het VN-Verdrag Handicap en werkt daaraan met inwoners, maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen. In de Lokale Inclusie Agenda staan concrete doelen volledig in de geest van “Niet over ons, maar met ons.”
- Roermond blijft samenwerken met het Gehandicapten Platform Roermond, dat opkomt voor de belangen van mensen met een beperking.
- De gemeente toetst haar Handboek Openbare Ruimte op toegankelijkheid en past het waar nodig aan. Bij aanpassingen aan straten en pleinen wordt de toegankelijkheid geborgd.
- Elk nieuw gebouw in de openbare ruimte moet volgens de criteria van het VN-verdrag Handicap toegankelijk zijn.
- Toegang tot publieke voorzieningen wordt vanzelfsprekend voor iedereen. Stoepen worden rolstoelvriendelijk gemaakt.
- Zaken als ondertiteling van de raaduitzending, gebarentolken bij belangrijke gemeentelijke evenementen worden de regel.
- Totdat er diervriendelijke alternatieven beschikbaar zijn voor specialistische honden, ondersteunt Roermond inwoners die een hulphond nodig hebben om te participeren via de Wmo.
- Iedereen moet zelfstandig kunnen reizen. Bij het regelen van individuele reisvoorzieningen of algemene reisvoorzieningen houdt Roermond het VN-verdrag Handicap aan.
- De gemeente communiceert in begrijpelijke taal. Wanneer noodzakelijk communiceert de gemeente ook in niet-Nederlandse talen.
- Roermond maakt werk van digitale toegankelijkheid. De website van de gemeente en aan de gemeente verbonden websites worden overzichtelijker, toegankelijker en gebruiksvriendelijker.
- De kosten voor de aanvraag en keuring voor de gehandicaptenparkeerkaart zijn voor iedereen betaalbaar.
- Roermond investeert in signaleringsnetwerken per buurt of dorp om eenzaamheid, verwaarlozing, mishandeling en uitbuiting op te sporen.
- De gemeente is ruimhartig in het toekennen van hulpmiddelen, ook als het om een tijdelijke situatie gaat. Het gebruik en de toewijzing van parkeerplaatsen voor mensen met een beperking blijven gratis.

Meer weten?

- <https://rightsforum.org/de-ihra-definitie-van-antisemitisme-is-geen-definitie-maar-een-politiek-wapen/>
- <https://www.mensenrechten.nl/actueel/nieuws/2022/04/06/hoofddoekverbod-voor-boas-is-stigmatiserend-en-niet-effectief>
- <https://zwartmanifest.nl/>
- <https://joodsmanifest.nl/>
- <https://collectieftegenislamofobie.nl/wp-content/uploads/2024/12/Manifest-tegen-Islamofobie-def.pdf>
- <https://controlealtdelete.nl/dossier-etnisch-profileren>
- <https://vng.nl/nieuws/vn-nederland-moet-meer-werk-maken-van-vn-verdrag-handicap>
- <https://www.socialevraagstukken.nl/tegen-de-integratie/>
- <https://www.groene.nl/podcasts/de-groene-amsterdammer-podcast/afleveringen/weg-met-de-integratie>
- <https://www.trouw.nl/opinie/opinie-de-houdbaarheid-van-het-begrip-integratie-is-verstreken~b9dc3e3d/>
- <https://controlealtdelete.nl/articles/meer-kans-op-vervolging-na-melding-over-antisemitisme#gsc.tab=0>
- <https://www.globalrefuge.org/news/sanctuary-cities-explained/>
- <https://hdsunflower.com/>

7

SCHOON ONDERWEG

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder worden als we ons anders gaan verplaatsen. Roermond werkt dan ook toe naar een rechtvaardige straat: de ruimte is eerlijk verdeeld en ontmoeting, veiligheid en leefkwaliteit voor mens en dier staan voorop – niet de auto. Stilstaande en rijdende auto's nemen veel plek in en zorgen voor uitstoot. Daarom is de auto niet langer de baas en stellen we voetgangers, fietsers en openbaar vervoer centraal. Waar nu nog auto's rijden, kunnen mensen fietsen en wandelen. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen spelen.

Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene omgeving en gezonde lucht: basisvoorwaarden voor het welzijn van iedereen.

7.1 Ruim baan voor voetgangers en fietsers

Vervuילend verkeer wordt ontmoedigd, schoon verkeer wordt gestimuleerd. Door ruim baan te geven aan voetgangers en fietsers kunnen we de hoeveelheid gemotoriseerd verkeer sterk terugdringen. Hiermee dragen we fors bij aan de klimaatdoelen, krijgen we een gezonder en aantrekkelijker Roermond, winnen we ruimte terug voor groen in onze straten en wordt het voor kinderen en dieren buiten veiliger.

- De gemeente investeert fors in een uitgebreid netwerk van veilige en groene wandel- en fietspaden. Vrijliggende fietspaden bij drukke wegen hebben de voorkeur, maar niet ten koste van bomen en ander groen.
- Er komen veel meer woonerven en fietsstraten waar voetgangers en fietsers voorrang hebben op gemotoriseerd verkeer. Gemotoriseerde voertuigen zijn te gast en rijden stapvoets. Zo wordt spelen op straat en samenkomen met burens veiliger en aangenamer.
- De binnenstad van Roermond blijft autoluw, met goede voorzieningen voor fietsers en voetgangers en efficiënte bevoorrading op vaste tijden.
- De gemeente moedigt bedrijven en organisaties aan om gebruik te maken van fietskoeriers en doet dat zelf ook.
- Er komen meer doorfietsroutes om zo het fietsen te stimuleren als aantrekkelijk alternatief voor de auto. Nieuwe snelfietspaden gaan niet ten koste van groen en veiligheid van mens en dier.
- Alternatieve schone vormen van vervoer zoals e-bikes vormen een duurzaam alternatief voor middellang woon-werkverkeer. E-bikes zijn welkom op de fietspaden, met als maximumsnelheid 25 km/u binnen de bebouwde kom.
- Scooters, brom- en snorfietsen en speed pedelecs rijden op de rijbaan, zodat fietspaden veilig blijven voor fietsers en e-bikes.
- Binnen de bebouwde kom geldt standaard 30 km/u, zoals in het Verkeersveiligheidsplan (2025-2030) is vastgelegd. De inrichting van straten wordt hierop aangepast en de vrijkomende ruimte wordt benut voor vergroening.

- Verkeerslichten worden zo afgesteld dat voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer vaker groen licht krijgen dan auto's. Verkeerslichten worden voorzien van een regensensor.
- Verkeersveiligheid is een groot goed. Roermond houdt goed bij welke plekken in de gemeente onveilig zijn voor mens en dier en grijpt op deze plekken in om slachtoffers te voorkomen.
- De gemeente stimuleert verkeersexamens bij basisschoolleerlingen en het volgen van fietslessen voor inwoners die het fietsen niet zo machtig zijn.
- De gemeente zorgt voor voldoende gratis fietsstallingen en oplaadpunten.
- De straat wordt optimaal toegankelijk voor mensen met een lichamelijke of visuele beperking, met betere geleidelijnen, verlaagde stoepen, herkenbare looproutes en veilige, rolstoel-toegankelijke paden. De gemeente handhaaft actief op vrij toegankelijke stoepen en geleidelijnen.

7.2 Goed en duurzaam openbaar vervoer

Nog steeds wordt er veel meer geïnvesteerd in asfalt voor de auto dan in openbaar vervoer. Als we voorrang geven aan het openbaar vervoer wordt Nederland een stuk schoner, veiliger, duurzamer én bestrijden we vervoersarmoede.

- Roermond geeft bij de indeling van de weg prioriteit aan het openbaar vervoer. Zonder groen-structuren of bomen aan te tasten, verbeteren we de doorstroming van bussen met aparte busbanen waar dat nodig is.
- De gemeente vergroot de parkeer-en-reis-mogelijkheden die aansluiten op het ov.
- Het openbaar vervoer is en blijft veilig, betrouwbaar en toegankelijk. Haltes zijn aangepast aan wie slecht ter been is.
- We ondersteunen het provinciale programma 'Dal Vrij Limburg', zodat inwoners met een laag inkomen tijdens daluren gratis gebruik kunnen maken van bus en trein in Limburg.
- In alle wijken en dorpskernen blijft openbaar vervoer beschikbaar, ook 's avonds en in het weekend, waar nodig aangevuld met buurtbussen of vraaggestuurd vervoer.

- Roermond streeft naar zoveel mogelijk uitstootvrij busvervoer.
- Het taxiverkeer wordt stap voor stap emissievrij. Zolang er nog taxi's op fossiele brandstoffen zijn, mogen zij niet stationair draaien.
- In Roermond blijft de kwaliteit van de regiotaxi en leerlingenvervoer gewaarborgd. Bij het verzorgen van deze voorzieningen is er oog voor maatwerk en komen er strenge streefnormen voor stiptheid.

7.3 Minder auto's, meer ruimte

De hoeveelheid auto's in de gemeente kan en moet omlaag. Roermond kiest ervoor om de openbare ruimte terug te winnen op de auto. Door in te zetten op meer manieren van vervoer dan alleen de auto wordt onze ruimte groener en gezonder.

- Verkeerswegen voor gemotoriseerd verkeer, zoals de Sint Wirosingel, worden door de gemeente niet uitgebreid of verbreed. Als maatregelen voor een betere doorstroming nodig zijn, gaan deze niet gepaard met extra asfalt en beton en worden er geen bomen gekapt.
- Waar dat kan, worden straten versmald om verkeer te remmen en ruimte te maken voor groen, zonder dat dit de bereikbaarheid voor fietsers en voetgangers belemmert.
- In wijken met hoge parkeerdruk wordt betaald parkeren ingevoerd. Voor tweede en volgende parkeervergunningen gaat de prijs omhoog, zodat we de beschikbare ruimte eerlijker verdelen.
- Er komen geen nieuwe autoparkeerplekken bij op straat.
- Voor nieuwbouw wordt de parkeernorm verlaagd naar 1,0. Bij hoogbouw is de parkeergelegenheid altijd inpandig.
- Er komen meer carpoolplekken die veilig en toegankelijk zijn.

7.4 Schoon vervoer, gezonde lucht

Schone lucht staat onder druk door onder meer fijnstof en stikstof van wagens op fossiele brandstof en de industrie. Roermond kiest voor schoon vervoer om zo schone lucht te bevorderen.

- De gemeente voert gedifferentieerde tarieven voor parkeren en parkeervergunningen in op basis van de uitstoot van het voertuig, waarbij een hoger tarief wordt gehanteerd voor vervuilende auto's.
- Vervuilend verkeer wordt geweerd door invoering van een zero-emissiezone. SUV's en pick-ups worden geweerd in de stad.
- Parkeerterreinen worden voorzien van laadmogelijkheden via carports met zonnepanelen. Alle nieuwe parkeerplaatsen op straatniveau worden voorzien van een waterdoorlaatbare ondergrond.
- Vuilniswagens met een verbrandingsmotor worden vervangen door elektrische wagens.
- De gemeente hanteert minimale afstanden tussen drukke verkeerswegen en gevoelige bestemmingen, zoals scholen, kinderdagverblijven en verzorgingscentra.
- De gemeente zorgt voor voldoende oplaadpunten met groene stroom voor elektrische voer- en vaartuigen. Deze worden waar mogelijk in het bestaande straatbeeld geïntegreerd, bijvoorbeeld in de grond of in lantaarnpalen.
- De laadpalen in de openbare ruimte leveren groene stroom uit hernieuwbare bronnen. De tarieven zijn transparant.
- De gemeente ondersteunt bewoners om (buurt) initiatieven te starten voor het samen delen van elektrische auto's. Zo nodig zoekt de gemeente naar een commerciële aanbieder.
- Daarnaast richt Roermond diverse mobiliteitspleinen in. Op centrale plaatsen in de buurten worden elektrische deelauto's aangeboden aan bewoners van de buurt. Hiermee biedt ze mensen een alternatief voor de eigen auto.
- Roermond draagt er zorg voor dat de binnenstad toegankelijk blijft voor de regiotaxi, Wmo-vervoer en individueel vervoer voor mensen met een beperking.
- Voor medewerkers, raad en college wordt vervoer per fiets of ov door de eigen gemeente de standaard. Dienstreizen tot in elk geval twaalf uur worden afgelegd per trein of elektrische auto. Als het college al dienstauto's heeft, zijn ze fossielvrij.
- De gemeente verleent geen nieuwe vergunningen voor tankstations met fossiele brandstof.
- Roermond trekt samen met de provincie op om internationale treinverbindingen, in eigen stations of in de regio, te verbeteren en lobbyt actief bij het Rijk en spoorbedrijven.
- De gemeente sorteert voor op elektrisch vervoer over water en maakt dit via ruimtelijke ordening mogelijk door technische voorzieningen te creëren. Eigen boten worden zo snel mogelijk emissievrij. Vaartuigen zonder verbrandingsmotor krijgen voorrang bij ligplaatsvergunningen en korting op lig- en vaartarieven.
- Plezier- en rondvaartboten worden fossielvrij.

Meer weten?

- <https://decorrespondent.nl/16023/wil-je-dat-kinderen-van-hun-scherm-afkomen-zorg-dat-ze-iets-beters-te-doen-hebben/965e314e-bb39-0b03-0e33-dc969b3ac34a>
- <https://schoneluchtakkoord.nl/thema/kennisagenda/inhoud/who-advies-schone-lucht-akkoord/>
- <https://www.longfonds.nl/nieuws/het-belang-van-zero-emissiezones-in-de-stad>
- <https://www.eur.nl/en/esl/media/2022-05-groene-parkeerbelastingen-binnen-en-buitenland>
- <https://www.schuttevaer.nl/nieuws/actueel/2021/09/06/de-alphenaar-vaart-eerste-elektrische-schip-met-verwisselbare-accus/>
- <https://maatschapwij.nu/duurzaam/duurzaam-vliegen/>

8

GEZOND EN VEILIG IN ROERMOND

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond en vitaal leven. Het is daarom cruciaal dat we veel meer doen om ziek zijn te voorkomen en ons welzijn te vergroten. Als mensen gezonder leven door meer buiten te zijn, voldoende te bewegen en goed te eten, zijn ze minder vaak ziek en belanden ze minder snel in een zorgtraject.

De Partij voor de Dieren zet in op preventie. Wanneer zorg nodig is, moet deze afgestemd zijn op de werkelijke behoeften van de hulpvrager, en niet gebaseerd zijn op wat professionals denken dat het beste voor de hulpvrager is. Het draait om maatwerk en het luisteren naar de wensen en verwachtingen van de burger, zodat zorg daadwerkelijk bijdraagt aan hun welzijn en levenskwaliteit.

8.1 Gezond begint bij schoon

Een schone leefomgeving is belangrijk voor ieders gezondheid. Daarom is het belangrijk dat we de kwaliteit van onze omgeving goed bewaken. Lucht- en lichtvervuiling en geluidsoverlast zorgen voor veel negatieve effecten. Daarom moeten we hierop ingrijpen.

- Iedereen heeft recht op schone lucht. Roermond heeft zich aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord en werkt actief toe naar het ruim voldoen aan de strengste luchtkwaliteitsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie.
- De gemeente bevordert schone lucht door op meer plekken gemotoriseerd verkeer te weren.
- Het stoken van hout is alleen toegestaan indien dit binnen de normen van de stookwijzer valt. De gemeente faciliteert meldingen van stookoverlast.
- Roermond verzet zich actief tegen biomassa-centrales, zowel in eigen gemeente als omliggende gemeenten. De gemeente is dan ook tegen de komst van een biomassacentrale op bedrijventerrein Zevenellen. De gemeente maakt zelf geen gebruik van energie afkomstig uit biomassa.
- Bomen en groen maken de lucht schoner. Mensen en dieren worden daarnaast gelukkiger van een groene omgeving. De gemeente is daarom ambitieus in het planten van extra groen en bomen en beschermt bestaande bomen.
- Roermond beschermt inwoners tegen stankoverlast en gezondheidsrisico's: er komen geen nieuwe veehouderijen of mestvergisters.
- De gemeente pakt bronnen van geluidsoverlast in de woonomgeving aan. Hierbij worden de WHO-richtlijnen voor geluid van weg-, vlieg- en railverkeer en windturbines aangehouden. Geluidsoverlast kan immers stress veroorzaken en de gezondheid verslechteren.
- De gemeente is samen met het drinkwaterbedrijf, het waterschap, de provincie en het Rijk verantwoordelijk voor voldoende schoon en gifvrij drinkwater. Er komt een uitvoeringsplan Schoon Water om de normen van de Kaderrichtlijn Water te halen.
- Mensen, dieren en het milieu kunnen negatieve gevolgen ervaren door het hergebruiken van restproducten van de industrie in fietspaden, cement en speelpleintjes. Roermond werkt daarom niet meer met mogelijk schadelijke restproducten van bedrijven zoals beaumix en staalslak.

- De gemeente pakt bodemverontreiniging, zoals door lood en PFAS, actief aan. Inwoners krijgen duidelijke voorlichting over gebruiksadviezen voor tuinen, moestuinen en plekken waar kinderen op de grond spelen, zodat ze op een veilige en gezonde manier met de bodem kunnen omgaan.
- Roermond heeft bedrijven die vervuiling en gezondheidsschade veroorzaken goed in beeld en handhaaft strikt op overlast en overtredingen. Er komt meer capaciteit bij toezichthouders zodat zij intensiever kunnen controleren, ook om milieuvervuiling te voorkomen. Er komt een lokaal meldpunt waar misstanden op het gebied van natuur en milieu ook anoniem gemeld kunnen worden.
- Lichtvervuiling verstoort ecosystemen, schaadt onze gezondheid en beneemt ons de sterrenhemel. Onnodige verlichting wordt tijdens de nachtelijke uren gedoofd.

8.2 Geestelijk gezond en wel

Gezondheid gaat niet alleen over lichamelijke, maar ook over mentale gezondheid. Veel mensen voelen de druk om steeds meer 'aan' te staan en ervaren onrust en eenzaamheid. Met elkaar kunnen we stappen zetten om gezonder te worden. Dit begint met een schone omgeving met veel groen en natuur. Natuur zorgt immers voor minder stress en minder negatieve emoties. Daarnaast zorgen we voor elkaar. Dit doen we door een sociale, schone, veilige en ontspannen samenleving te creëren waarin iedereen zichzelf mag zijn en de benodigde zorg krijgt.

- Initiatieven die gericht zijn op preventieve gezondheidszorg en welzijn, zoals het voorkomen van eenzaamheid en geestelijke problemen, krijgen structureel financiële steun van de gemeente.
- De gemeente stimuleert de inzet van ervaringsdeskundigen bij de ondersteuning van kwetsbare mensen.
- De gemeente investeert in jongerencentra, buurthuizen, wijkcentra en ontmoetingsplekken, met speciale aandacht voor jongeren, ouderen en mensen met een beperking.

- Roermond komt met een aanpak om de psychische gezondheid te verbeteren en neemt haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet integrale suïcidepreventie.
- Veel (jonge) mensen kampen met psychologische problemen, als gevolg van klimaatcrisis, woningcrisis en toenemende prestatiedruk. We zorgen ervoor dat er voldoende toegankelijke psychische hulp beschikbaar is door de inzet van sociale teams en juiste samenwerkingsverbanden. De gemeente pleit in VNG-verband voor een hoger budget voor de jeugd-ggz.
- Sociale cohesie tussen bewoners en verbinding in de buurt zijn erg belangrijk voor gezondheid en veiligheid. Bewoners worden betrokken bij de (her)inrichting van hun buurt.

8.3 Bewegen is gezond

Sporten en bewegen nemen in onze gemeente een belangrijke plaats in. Sporten bevordert onze fysieke en geestelijke gezondheid. Sport heeft ook een maatschappelijke functie en sportverenigingen spelen daarbij een belangrijke rol.

- Gemeente Roermond maakt sport deelname zowel individueel als in groepsverband voor iedereen toegankelijk. Waar mogelijk wordt in elke wijk en dorp ruimte gemaakt voor sport- en beweegvoorzieningen.
- Wandelen, fietsen, buiten spelen en sporten worden gestimuleerd en krijgen volop de ruimte, maar gaan niet ten koste van de natuur of het groen. De openbare ruimte wordt beweegvriendelijk ingericht en er komen meer natuurlijke en groene speelplaatsen.
- Schoolpleinen en speelgelegenheden worden vergroend en zijn buiten schooluren beschikbaar voor de buurt.
- Sportvoorzieningen zijn zo veel mogelijk mogelijk beschikbaar.
- De gemeente stimuleert deelname aan sport in het bijzonder onder doelgroepen die hieraan weinig deelnemen.

- Sport moet voor iedereen toegankelijk en veilig zijn, met extra aandacht voor kwetsbare groepen. Roermond bouwt voort op het bestaande Sportakkoord door met alle sportverenigingen en -aanbieders bindende afspraken te maken over inclusie, sociale veiligheid en actief toezicht op naleving.
- Nieuwe sportvelden gaan niet ten koste van bestaand groen en worden bij voorkeur zo groen en natuurinclusief mogelijk aangelegd en er wordt geen gif gebruikt bij het onderhoud. Vanwege schaarse ruimte zijn nieuwe velden voor meerdere sporten te gebruiken.
- Er worden geen nieuwe kunstgrasvelden aangelegd. Als bestaande kunstgrasvelden aan vervanging toe zijn, worden ze vervangen door echt gras. Op alle kunstgrasvelden waar gebruik wordt gemaakt van rubbergranulaat, wordt het rubbergranulaat opgeruimd en vervangen door een niet-giftig en niet-schadelijk materiaal.
- Sportkantines worden gestimuleerd om gezond, plantaardig eten en drinken aan te bieden.

8.4 Gezond en duurzaam voedsel

Constant worden we verleid ongezond te eten. Dat moet anders. De Partij voor de Dieren wil dat gezond, biologisch, duurzaam, lokaal en plantaardig eten makkelijker en goedkoper wordt.

- De gemeente maakt een integraal voedselbeleid. Het recht op gezond, biologisch en plantaardig voedsel komt centraal staan. Hiermee bevorderen we korte ketens binnen onze regio.
- Er komt een campagne richting inwoners om hen aan te moedigen gezond, biologisch, duurzaam en plantaardig te eten. Hierin is ook aandacht voor de eiwittransitie.
- In de eigen organisatie voert de gemeente het succesvolle concept 'Carnivoor? Geef het door!' in. Plantaardig voedsel wordt hiermee de norm, ook in de gemeentelijke bedrijfskantines.
- Plantaardig eten wordt gestimuleerd bij de organisaties waar de gemeente aan deelneemt of die de gemeente (financieel) ondersteunt.

Roermond stimuleert ook horeca tot een meer plantaardig menu.

- Roermond ondersteunt dat kinderen van jongs af aan gezonde en duurzame voeding krijgen. Denk hierbij aan het geven van biologisch fruit en een gezonde, duurzame lunch op kinderdagverblijven en scholen.
- Via de samenwerkingsverbanden met ziekenhuizen en andere zorginstellingen stimuleert de gemeente het serveren van gezonde, plantaardige en biologische voeding. Plantaardige voeding wordt een volwaardig onderdeel van het menu. Patiënten en bewoners kunnen altijd vers, biologisch fruit krijgen.
- Roermond zoekt naar middelen om nieuwe vestigingen van fastfoodketens te kunnen weren en treedt daarover in overleg met het Rijk.
- Roermond weert snoep(automaten) en reclame voor ongezond voedsel uit openbare voorzieningen, alsook uit de eigen gebouwen.
- Het armoedebeleid moet gezondere voedselkeuzes makkelijker maken. Zo investeert de gemeente in moestuinen zodat inwoners zelf in hun behoefte aan verse groenten en fruit kunnen voorzien.
- De gemeente activeert en motiveert bewoners en bedrijven om voedselverspilling te verminderen en neemt maatregelen om voedselverspilling binnen de eigen organisatie tegen te gaan.

8.5 Zorg op maat

De behoefte aan zorg en hulp neemt toe.

Dit komt onder andere door een ongezonde leef- en voedselomgeving. De toename van het aantal chronisch zieken en de vergrijzing spelen hierin ook een rol. In de zorg zijn problemen ontstaan toen de Rijksoverheid verantwoordelijkheden afschoof op gemeenten zonder daar voldoende budget voor te geven.

- Iedereen die zorg en hulp heeft, heeft daar recht op, zonder lange wachtlijsten en met oog voor de menselijke maat. Roermond levert de best mogelijke zorg die ze kan en vraagt bij de Rijksoverheid om meer geld voor de zorg.

- De zorg vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de zorg voor mensen met een beperking (vanuit de Wet langdurige zorg) worden bij voorkeur kleinschalig aangeboden.
- In Roermond blijft het persoonsgebonden budget (pgb) een volwaardig alternatief voor zorg in natura. Mensen met een beperking die zelfstandig wonen krijgen hulp bij het aanvragen van een pgb.
- Huisartsenzorg blijft voor iedereen goed bereikbaar. Roermond creëert een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor startende huisartsen.
- De gemeente zorgt voor voldoende behandelplekken en reservebedden voor mensen in acute (psychische) nood.
- De gemeente organiseert dat mensen die dak- en thuisloos zijn, toegang hebben tot goede en toegankelijke medische zorg.
- De overbelasting van de jeugdzorg pakken we adequaat aan. Persoonlijke begeleiders komen langs bij gezinnen die het nodig hebben en huisartsenposten krijgen een ondersteuner voor jeugd. Het bevorderen van gelijke kansen voor iedereen is nodig om toename van jeugdzorg te voorkomen.
- Het komt nog te vaak voor dat jongeren die jeugdhulp ontvangen opeens in een gat vallen op het moment dat ze achttien worden. De overgang tussen jeugdzorg en volwassenenzorg moet daarom worden versoepeld door geleidelijke afbouw van de geboden hulp.
- Jongeren met complexe problematiek verdienen goede passende zorg.
- De gemeente zorgt dat ouders en kinderen goede ondersteuning krijgen bij scheiding, ziekte of andere ingrijpende gebeurtenissen, zodat gezinnen niet onnodig in de knel komen.
- Mantelzorgers worden ondersteund. Er komt extra aandacht voor het tegengaan van overbelasting van mantelzorgers. Bij de toegang en evaluatie van de zorg wordt meer rekening gehouden met de beperkte belastbaarheid van mantelzorgers.
- Bij aanvragen voor ondersteuning voor mensen met een beperking met hulp- of therapiedieren wordt goed gekeken naar dierenwelzijn.
- De gemeente is verantwoordelijk voor toegankelijke soa-zorg.
- De gemeente zorgt voor plaatsing en onderhoud

van AED's bij of aan (semi)overheidsgebouwen. De gemeente stimuleert en betaalt opleidingen voor reanimatie en EHBO.

8.6 Zorg en dieren

Dieren zijn voor veel mensen een grote steun. Andersom kan een dier geholpen zijn met de zorg en aandacht van een mens. Toch zijn er mensen die niet goed voor zichzelf en voor dieren kunnen zorgen. En soms nemen mensen zorg niet aan, omdat huisdieren niet welkom zijn in de opvang of het zorgcentrum. Wij willen dat er naast zorg voor mensen ook zorg voor dieren van zorgbehoevende mensen komt.

- De gemeente erkent de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. Om huiselijk geweld en dierenmishandeling tegen te gaan werkt de gemeente nauw samen met het Landelijk Expertise Centrum Dierenmishandeling.
- Bij politie, jeugdzorg, scholen, dierenartsen en sociale wijkteams wordt extra aandacht besteed aan het herkennen en melden van geweld in de thuissituatie tegen zowel mensen als dieren.
- Roermond werkt samen met organisaties zoals Mendoo om te zorgen dat mensen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld hun dier mee kunnen nemen naar een opvang óf tijdelijk kunnen laten onderbrengen bij een gastgezin
- Met organisaties voor vrouwen- en mannenopvang spreekt de gemeente af dat zij bij het intakegesprek vragen naar de aanwezigheid van huisdieren binnen het gezin. Daarbij wordt dan ook de mogelijke opvang van het huisdier besproken.
- Dierenambulances krijgen net als andere hulpdiensten bevoegdheden om snel ter plaatse te kunnen zijn voor noodhulp aan dieren, zoals een vergunning om over busbanen te rijden en het recht om vrij te kunnen parkeren.
- Roermond breidt het 'dierenbuddy'-project uit.
- De gemeente richt plekken in bij de nachtopvang en/of maatschappelijke opvang voor mensen met huisdieren.
- Op zorgboerderijen moet dierenwelzijn de allerhoogste prioriteit zijn. Bij misstanden wordt opgetreden door handhaving.

8.7 Drugs- en middelengebruik

Het gebruik van drank, drugs en andere middelen heeft risico's voor de gezondheid, milieu en veiligheid en kan leiden tot verslaving.

- De gemeente geeft goede voorlichting over de risico's van het gebruik van verslavende middelen voor de eigen gezondheid, het milieu en criminaliteit. Er komt ook voorlichting over risico's van gamen, (online) gokken, internet en sociale media. Jongeren hebben hierbij speciale aandacht. Roermond ondersteunt het tegengaan van verslaving.
- Roermond werkt toe naar een rook- en vapevrije generatie. In rookvrije zones wordt niet gerookt of gevapet. Op plekken waar roken nog is toegestaan, worden tegels en/of prullenbakken voorzien van geïntegreerde asbakken om peukenafval te voorkomen.
- Er komen meer rook- en vapevrije zones in de openbare ruimte, bijvoorbeeld bij bushaltes, gezondheidscentra en ziekenhuizen. De gemeente geeft het goede voorbeeld en verbiedt roken rond alle gemeentelijke gebouwen.
- Straatcoaches, jongerenwerkers, huisartsen en wijkagenten signaleren mogelijke problematiek en zoeken laagdrempelig contact om personen, waar nodig, naar zorg te begeleiden.
- Roermond stelt een plan op om drugsafval-dumpingen tegen te gaan. De gemeente maakt anoniem en boetevrij inleveren van lachgascilinders in milieu- en afvalstraten mogelijk.
- De gemeente zorgt voor jongerenwerkers die op jongerencentra en scholen voorlichting kunnen geven over middelengebruik en laagdrempelig contact hebben met jongeren (en eventueel hun ouders) over middelengebruik.
- In Roermond komen geen nieuwe casino's of gokhallen.

8.8 Veiligheid

We willen een leefbare gemeente voor iedereen. Het is belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in de breedste zin van het woord. In Roermond is absoluut geen ruimte voor racisme, discriminatie, grensoverschrijdend gedrag en criminaliteit.

- Er komt meer aandacht voor de oorzaken van criminaliteit en het voorkomen van criminaliteit, bijvoorbeeld door te investeren in jongeren in kansarme situaties. Ook zet de gemeente in op preventie door goed en zinvol jongerenwerk. De gemeente biedt gerichte ondersteuning aan ouders met kinderen die dreigen af te glijden, bij voorkeur door professionals met dezelfde culturele achtergrond of met kennis van de culturele achtergrond.
- Roermond investeert in meer straatmedewerkers, buurtouders en wijkagenten, de ogen en oren van de buurt. Dankzij hun inzet kunnen mogelijke problemen in de buurt al in een vroeg stadium worden gesignaleerd.
- Ondernijning is een groot probleem in heel Nederland. De gemeente stimuleert een actieve aanpak van ondernijning, witwassen en grootschalige fraude en bekijkt het vergunningenbeleid kritisch.
- Roermond investeert in voldoende toezicht en handhaving om milieudelicten in het buitengebied tegen te gaan, zoals dumpingen van drugsafval en mest, illegale verhuur aan drugsproducenten, stroperij en illegale bomkap.
- Iedereen moet veilig over straat kunnen. Straat-intimidatie wordt aangepakt. Daarbij kijken we niet alleen naar handhaving, maar ook naar de inrichting van de openbare ruimte. Goed verlichte straten, overzichtelijke pleinen en logische looproutes vergroten de sociale veiligheid.
- Er komt een lokale vertaling van het landelijke actieplan om femicide te stoppen. Vroege signalen van huiselijk geweld, dwingende controle, stalking en andere voorstadia van femicide worden serieus genomen en gedeeld met ketenpartners.

- Tegen racisme en discriminatie, ook binnen handhaving zelf, wordt hard opgetreden. Handhavers volgen een inclusiviteitstraining om uitingen van racisme en discriminatie te herkennen en te voorkomen.
- Er komt in Roermond geen bedelverbod.
- De gemeente Roermond zorgt voor goede voorlichting over noodpakketten.

8.9 Demonstreren is een grondrecht

In de huidige tijd nemen spanningen toe en zien we een toename van het aantal demonstraties. We zien tegelijk ook dat de vrijheid om te demonstreren onder druk staat. De Partij voor de Dieren staat pal voor het demonstratierecht.

- Roermond faciliteert demonstraties ruimhartig en legt geen structurele beperkingen op. Het 'zicht- en geluidscriterium' wordt nageleefd en gewaarborgd. Vreedzame demonstranten worden niet aangehouden.
- Wanneer een deel van de demonstranten geweld gebruikt, moet de politie ervoor zorgen dat de vreedzame demonstranten door kunnen gaan met hun protest.
- Medewerkers van de gemeente en de politie worden goed op de hoogte gesteld van de mensenrechten en wettelijke kaders van het demonstratierecht. De gemeente keurt politiegeweld tegen vreedzame demonstranten nadrukkelijk af. Gemeente en politie communiceren en evalueren open over eventueel gemaakte fouten en leren ervan.

- De privacy van demonstranten wordt beschermd. ID-controles van vreedzame demonstranten zijn in strijd met het demonstratierecht, het recht op privacy en het recht op gegevensbescherming.
- Handhavers worden identificeerbaar middels een uniek, goed zichtbaar kenteken op de kleding waardoor deze later aangesproken kunnen worden in het geval van waargenomen grensoverschrijdend gedrag.
- Roermond kiest ervoor dat gemeentelijke handhavers een eventueel landelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding bij demonstraties niet actief gaan handhaven.

Meer weten?

- <https://www.who.int/data/gho/data/themes/air-pollution>
- <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2023-10/Factsheet%20Effect%20van%20houtstook%20op%20luchtkwaliteit%20en%20gezondheid%20%28oktober%202023%29.pdf>
- <https://milieudefensie.nl/onderwerp/wat-is-biomassa>
- <https://vng.nl/wetsvoorstellen/wet-integrale-suicidepreventie>
- https://www.113.nl/sites/default/files/113/informatiemateriaal_2024/20240315_factsheet_LHBT_final.pdf
- <https://www.duurzamesportsector.nl/artikel/utrecht-ontwierp-een-innovatief-waterbufferingsysteem-voor-kunstgrasvelden/>
- <https://www.ngpf.nl/nieuws/carnivoor-geef-het-door-interview-met-gedragseconoom-henriette-prast>
- <https://www.jeugzorgnederland.nl/actueel/landelijke-regie-schiet-tekort-afbouw-jeugdzorgplus-stagneert/>
- <https://rutgers.international/resources/comprehensive-sexuality-education-in-the-netherlands/>
- <https://www.kadera.nl/wp-content/uploads/2019/10/Factsheet-huiselijk-geweld-en-dierenmishandeling.pdf>
- <https://www.politie.nl/informatie/wat-is-ondermijning.html>
- <https://www.mensenrechten.nl/actueel/nieuws/2022/04/06/hoofddoekverbod-voor-boas-is-stigmatiserend-en-niet-effectief>
- <https://www.amnesty.nl/content/uploads/2022/10/Manifest-onlineversie-v2.pdf?x54998>

9

EEN LEVEN LANG ONTPLOOIEN

Onderwijs en cultuur

Goed, inclusief en toegankelijk onderwijs en kunst en cultuur vormen het fundament van een vrije, democratische samenleving. Ze zetten aan tot kritisch denken en maken nieuwe ideeën mogelijk, waarmee we de samenleving verrijken. Maar dit fundament staat onder druk. Niet elk kind heeft nu dezelfde kans op goed onderwijs en de kansenongelijkheid groeit.

De Partij voor de Dieren wil dat er structureel wordt geïnvesteerd in het onderwijs. Iedereen die dat wil of nodig heeft, moet zich een leven lang kunnen ontwikkelen. Daar hoort ook een sterke kunst- en cultuursector bij, die de ruimte krijgt om vernieuwend en kritisch te zijn en waarin makers eerlijk worden beloond.

9.1 Recht op goed onderwijs

De Partij voor de Dieren wil dat het onderwijs niet alleen gericht is op het ontwikkelen van cognitieve vaardigheden. Goed onderwijs houdt ook in dat je je kunt ontwikkelen op het gebied van sociale, emotionele, motorische en creatieve vermogens. Scholen horen gericht te zijn op de ontwikkeling van de individuele leerling, niet op het halen van de hoogst mogelijke cijfers. Onderwijs draagt bij aan de bewustwording over de klimaatcrisis, milieuproblematiek en dierenwelzijn en over de rol van de mens hierin.

- Er zijn voldoende scholen in de buurt, zodat elk kind lopend of op de fiets naar school kan.
- De gemeente investeert ook na 2027 in kansen-gelijkheid in het onderwijs, door de Rijke Schooldag structureel voort te zetten en te versterken met extra zorgteams, schoolmaatschappelijk werkers en maatschappelijke convenanten.
- Een helder en eerlijk aanmeldbeleid bij scholen zorgt ervoor dat alle kinderen in Roermond een gelijke kans op goed onderwijs hebben.
- De gemeente Roermond blijft participeren in de Gelijke Kansen Alliantie (GKA), zodat (kwetsbare) leerlingen toegang tot bijlessen blijven behouden.
- De gemeente zorgt voor gezonde schoolkantines met gratis biologisch fruit en plantaardige ontbijt en lunchopties, zodat kinderen een gezonde keuze kunnen maken.
- Een gezond binnenklimaat is belangrijk voor zowel leerlingen als leraren. Nieuwe schoolpanden worden natuurinclusief, circulair en energiepositief gebouwd.
- De gemeente blijft scholen financieel ondersteunen om groene schoolpleinen te realiseren waar kinderen vrij kunnen spelen. Als er plek is komt er ruimte voor schoolmoestuinen.
- De gemeente stimuleert programma's die compassie en empathie bij kinderen vergroten, door scholen en maatschappelijke organisaties te ondersteunen met subsidies, samenwerkingen en ruimte in gemeentelijke voorzieningen.
- De gemeente blijft investeren in zwemlessen en (onafhankelijke) natuureducatie op scholen. Daarnaast worden scholen gestimuleerd om lessen aan te bieden waarin kinderen leren om producten te repareren en hergebruiken.
- Scholen worden gestimuleerd om lessen over inclusiviteit aan te bieden, met voldoende aandacht voor emancipatie, racisme en discriminatie.

- Roermond ondersteunt scholen bij het faciliteren van lessen over kritisch denken, digitale vaardigheden en mediawijsheid, om scholieren te leren om te gaan met internet en andere media.
- De gemeente investeert in seksuele en relationele vorming op school en daarbuiten.
- De gemeente zet jongerenwerkers in op middelbare scholen, zodat zij een vertrouwensband kunnen opbouwen en jongeren vroegtijdig ondersteunen.
- De gemeente stimuleert een open cultuur rondom psychische klachten bij jongeren en maakt hulp bespreekbaar en toegankelijk.
- We investeren in voldoende bibliotheken, inclusief mini bibliotheken op straat en vestigingen van de Bibliotheek op School.
- De gemeente bestrijdt analfabetisme en laaggeletterdheid, onder meer door het organiseren van laagdrempelige activiteiten en taalscholen in bibliotheken en buurthuizen.
- Alle peuters kunnen gebruikmaken van betaalbare voorschoolse opvang.
- De gemeente faciliteert meer mbo-stageplekken en stimuleert bedrijven die voor de gemeente werken dit ook te doen, om het tekort aan stageplekken voor mbo's te verkleinen. Ook mbo-stagiairs krijgen een eerlijke vergoeding voor hun werkzaamheden.
- De gemeente zet zich in voor goed leerlingenvervoer, zodat elk kind de school van diens voorkeur kan bereiken.
- De gemeente onderzoekt of het huidige budget voor kunst, cultuur en erfgoed toereikend is om de Fair Practice Code volledig uit te voeren en verhoogt dit waar nodig structureel.
- De gemeente verlaagt de regeldruk rond cultuursubsidies, maakt de procedures eenvoudiger en toegankelijker voor kleine instellingen en makers, en versterkt daarmee de ruimte voor cultuurparticipatie.
- Instellingen die cultuursubsidies van de gemeente krijgen, zetten bij hun activiteiten geen dieren in.
- Theaters, bibliotheken en cultuurcentra zijn te allen tijde toegankelijk voor mensen met een beperking.
- De gemeente faciliteert broedplaatsen en open(bare) werkplaatsen, zoals de Weerstand en ECI, voor (amateur-)kunstenaars, creatieve starters en duurzaam ondernemerschap.
- Bij nieuwe kunst in de openbare ruimte wordt de voorkeur gegeven aan kunstenaars uit de regio.
- Musea zijn minstens één dag in de week gratis toegankelijk voor inwoners van de gemeente.
- Adviescommissies voor kunst bestaan uit een diverse samenstelling met betrekking tot onder andere gender, etniciteit en leeftijd. Hierbij wordt de Code Diversiteit en Inclusie gehanteerd.
- De gemeente stimuleert deelname aan kunst en cultuur onder doelgroepen die hiervan weinig gebruik kunnen maken en breidt bestaande regelingen zoals het Jeugdfonds Cultuur uit.
- We beschermen ons natuurlijk erfgoed. De gemeente geeft prioriteit aan de inventarisatie van groen en blauw erfgoed en maakt budget vrij voor de instandhouding ervan.

9.2 Cultuur en erfgoed voor iedereen toegankelijk

Creativiteit en vrijheid zijn kernwaarden van een open samenleving. Kunst en cultuur vormen een onmisbare basis voor een leven in vrijheid, waarin nieuwe wegen kunnen worden verkend en mensen zich ten volle kunnen ontplooiën. Kunst en cultuur zetten aan tot reflectie, maken emoties los, ontroeren en ontregelen. Ze wijzen de weg naar transformatie, verandering en innovatie die de samenleving nodig heeft om te overleven en te bloeien. We willen nadrukkelijk de cultuursector betrekken bij maatschappelijke vraagstukken.

Meer weten?

- <https://www.aob.nl/actueel/artikelen/weg-met-de-focus-op-cijfers/>
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/03/11/bijlage-3-eindrapport-onderzoek-onderwijssegregatie-2025>
- <https://www.gelijke-kansen.nl/actueel/segregatie>
- <https://www.gemengdescholen.nl/wp-content/uploads/2023/05/CHECKLIST-transparant-en-eerlijk-aanmeldbeleid-basisscholen-1.pdf>
- <https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2025/04/16/armoede-en-onderwijs>
- <https://me-cvsvereniging.nl/nieuws/plietbrief-gezond-binnenklimaat-scholen/>
- <https://www.ivn.nl/aanbod/primair-onderwijs/een-groen-schoolplein/>
- <https://scriptiebank.be/scriptie/2018/compassie-het-onderwijs-effecten-op-persoonlijk-welbevinden-en-professioneel>
- <https://rechtvaardig.nl/kennisbank/oefenen-met-mensenrechten-op-school/diversiteit-en-inclusie-op-school>
- <https://bronnen-voor-nme.nl/>
- <https://rutgers.international/resources/comprehensive-sexuality-education-in-the-netherlands/>
- <https://www.trimbos.nl/kennis/mentale-gezondheid-preventie/expertisecentrum-mentale-gezondheid/mentale-gezondheid-jeugd/cijfers/>
- https://www.113.nl/sites/default/files/113/informatiemateriaal_2024/20240315_factsheet_LHBT_final.pdf
- <https://www.gsanetwerk.nl/gender-and-sexuality-alliance/>
- <https://www.mborraad.nl/nieuws/vijf-vragen-over-het-stagepact-mbo>
- <https://www.aob.nl/actueel/artikelen/problemen-rond-passend-onderwijs-stapelen-zich-op/>
- <https://www.kunsten92.nl/cultuur-verrijkt-onze-samenleving-vijf-aanbevelingen-effectiever-kunst-cultuurbeleid/>
- <https://fairpracticecode.nl/>
- <https://www.cultuursubsidie.nl/over-het-cultuurstelsel/cultuurperiode-2025-2028>
- <https://codedi.nl/>
- <https://www.oneworld.nl/mensenrechten/waar-blijft-die-echte-confrontatie-met-ons-koloniale-verleden/>

10

SAMIEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

Inwoners moeten de lokale overheid kunnen vertrouwen. Ook wil de Partij voor de Dieren dat we in Roermond werken aan een groene en weerbare gemeente, waarbij de gemeente zo veel mogelijk werkt met en voor inwoners bij de voorbereiding van gemeentelijke besluiten. De afhankelijkheid van grote technologiebedrijven maakt de gemeente en de samenleving kwetsbaar. Privacy en zeggenschap over onze eigen data is een groot goed en Roermond zet zich actief in voor de bescherming daarvan.

De gemeente geeft het goede voorbeeld als het gaat om openheid, duidelijkheid en vertrouwen in inwoners.

10.1 Weerbare lokale democratie

Roermond is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Veel inwoners willen meebeslissen over hun stad, dorp of buurt en hun betrokkenheid wordt steeds belangrijker. De gemeente weegt de initiatieven, plannen of de zorgen van inwoners zorgvuldig mee bij de beslissingen. De Partij voor de Dieren wil dat Roermond positieve, concrete oplossingen van inwoners voor hun leefomgeving serieus neemt en zo mogelijk actief ondersteunt. Denk daarbij aan initiatieven als lokaal opwekken en delen van duurzame energie, aanleg van groen en zorg in de buurt.

- Participatie krijgt een nieuwe vorm. In plaats van plannen maken voor inwoners, maken we plannen mét inwoners.
- Het burgerberaad, wijkberaad of dorpsberaad neemt een prominente plek in bij participatiebeleid.
- Het raadgevend referendum krijgt een plaats bij belangrijke besluiten, zoals grote bouwprojecten of een gemeentelijke herindeling. Ook maken we wijk- en buurtreferenda mogelijk.
- Over bouw- en inrichtingsplannen wordt al in de eerste fase van de planvorming gecommuniceerd met bewonersverenigingen en omwonenden.

Er komt een speciale plek op de gemeente-website voor grote bouwprojecten en gebiedsontwikkelingen, zodat bewoners hier meer en op tijd bij worden betrokken.

- Roermond versterkt lokale initiatieven om wijken leefbaar te maken voor mens en dier en de vorming van inwonersgroeperingen.
- Gemeentelijke plannen waarvoor een vergunning nodig is worden duidelijk en op tijd aangekondigd om iedereen te bereiken.
- Coöperatieve burgerinitiatieven, zoals lokale duurzame energieopwekking, voedselvoorzieningen en woningbouw, worden door de gemeente gefaciliteerd.
- Er komt één gemeentelijk loket dat alle klachten coördineert. Tijdens de nacht en in het weekend is het klachtenloket ook bereikbaar voor urgente meldingen van overlast en overtredingen.
- Er komt een sociaal statuut waarin de gemeente met woningcorporaties en huurdersverenigingen bindende afspraken maakt over rechten van bewoners bij ingrijpende ontwikkelingen waarbij herhuisvesting aan de orde is.
- Roermond stelt een gemeentelijke ombudsfunctie in.
- Sterke, onafhankelijke, lokale media en streekomroepen zijn van groot belang voor de inwoners van Roermond. Hier wordt niet op bezuinigd.

10.2 Open bestuur

Roermond zet in op een open en transparant bestuur waarbij wederzijds vertrouwen tussen inwoners en gemeente het uitgangspunt is.

- In principe is alle gemeentelijke informatie openbaar en digitaal beschikbaar. Het college en de raad zijn uiterst terughoudend bij het opleggen van vertrouwelijkheid of geheimhouding.
- Er komt een gemeentelijk, openbaar lobbyregister. Bij raadsvoorstellen en beleidskaders wordt standaard vermeld welke betrokkenheid lobbyisten en belangenbehartigers bij de voorstellen hebben gehad.
- De afspraken die gemaakt worden tijdens de formatie van het college worden openbaar gemaakt.
- Inwoners die niet uit de voeten kunnen met digitale middelen kunnen voor gemeentezaken telefoneren of bij een fysieke balie in het gemeentehuis terecht. Communicatie per post blijft mogelijk.
- Gemeentelijke communicatie zoveel mogelijk op B1 taalniveau.
- Roermond gaat experimenteren met een online ‘track and trace’-voorziening waarmee de inwoners hun aanvraag bij de gemeente kunnen volgen.
- Bij de interne en externe communicatie en bij de administratieve systemen van Roermond worden de begrippen ‘klant’ en ‘cliënt’ vervangen door ‘inwoner’.
- De democratische controle op samenwerkingsverbanden met andere gemeenten of organisaties, de zogenaamde gemeenschappelijke regelingen, moeten inzichtelijk zijn.
- Roermond zoekt actief regionale samenwerking op het gebied van dierenwelzijn, klimaat, natuur en milieu.

10.3 Privacy, data en digitale onafhankelijkheid

De ontwikkelingen van afgelopen periode laten zien dat (digitale) privacy, gegevensbescherming en een kritische houding ten opzichte van techplatforms belangrijker zijn dan ooit.

Het gebruik van algoritmen en schendingen van privacy door (publieke) instanties hebben onder andere het toeslagenschandaal veroorzaakt.

De Partij voor de Dieren wil dat de privacy van inwoners beschermd wordt.

- In Roermond staat de gemeentelijke website centraal in de dienstverlening en wordt het de primaire bron van informatie over de gemeente. Alle content die de gemeente maakt is daar terug te vinden en de data zijn onder eigen beheer van de gemeentelijke organisatie.
- De gemeente gaat binnen een ambitieuze termijn over naar zo veel mogelijk veilige, gedecentraliseerde, opensource- en openstandaardtoepassingen ontwikkeld met privacy by design. Hierin wordt samengewerkt met andere overheden.
- Het gebruik van AI vraagt veel energie van datacenters. Bovendien is met de komst van AI de privacy van ons allen in gevaar gekomen. De gemeente gebruikt daarom alleen AI als er duidelijke en concrete maatschappelijke baten zijn en de privacy en informatieveiligheid volledig gewaarborgd zijn.
- De gemeente mag data alleen verzamelen als er een legitieme reden voor is, met expliciete toestemming en als het voor de dienstverlening strikt noodzakelijk is. Vanaf het moment dat de verzamelde data het doel niet meer dienen, worden deze onmiddellijk verwijderd.
- Online monitoring van inwoners wordt tot het minimum beperkt en gebeurt volgens duidelijke richtlijnen. De gemeente gebruikt geen nepaccounts op sociale media.
- De gemeente gebruikt geen algoritmes waarbij systemen besluiten nemen over inwoners zonder menselijke inmenging.

- Roermond verbiedt commerciële Bluetooth- en wifitracking van inwoners in de openbare ruimte.
- Roermond licht inwoners in wie inzage heeft in hun persoonsgegevens.

Meer weten?

- <https://www.collectievracht.eu/collectievenlab/nieuws/default.aspx>
- <https://www.rechtenvandenatuur.org/initiatieven/zoop>
- <https://burgerbegrotingen.eu/definitiekenmerken>
- <https://vng.nl/artikelen/realtime-je-aanvraag-volgen-met-track-trace>
- <https://nos.nl/artikel/2551648-arnhemmers-mogen-onduidelijke-brieven-van-de-gemeente-terugsturen>
- <https://www.bitsoffreedom.nl/wp-content/uploads/2022/05/Bits-of-Freedom-De-staat-van-privacy-bij-gemeenten.pdf>
- <https://publicspaces.net/2022/11/25/de-posse-strategie-pragmatisch-principieel-omgaan-met-big-tech/>
- <https://openwebconcept.nl/>
- <https://vng.nl/nieuws/gemeenten-heroverwegen-inzet-microsoft-copilot>
- <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2477186-kunstmatige-intelligentie-vreet-stroom-een-opdracht-hetzelfde-als-een-uur-een-lamp-aan>
- <https://algoritmes.overheid.nl/nl>
- https://privacy-web.nl/wp-content/uploads/po_assets/560128.pdf
- <https://vng.nl/artikelen/vng-voorzitter-sharon-dijksma-het-begint-en-eindigt-lokaal>
- <https://vng.nl/artikelen/geopolitiek-in-de-raadzaal>
- <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/ketenverantwoordelijkheid/over-ketenverantwoordelijkheid>

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN.**

**ROERMOND
NATUURLIJK**